

КЊИГА ПРОРОКА ЈЕРЕМИЈЕ

октобар, новембар, децембар 2015.

Садржај:

1. Позив за пророчку службу	5
2. Тешке прилике (унутрашње и спољашње)	13
3. Пет последњих Јудиних царева	21
4. Укор и казна.....	29
5. Пророкове невоље.....	37
6. Символична дела.....	45
7. Наставак невоља	53
8. Јосијине реформе	61
9. Јеремијин јарам	69
10. Разорење Јерусалима	77
11. Завет	85
12. Повратак у Египат.....	93
13. Јеремијине поуке	101

Књига пророка Јеремије

Аутор: Имре Токић

Број: 4/2015.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу

www.subotnaskola.org

Одговара:

Игор Боснић, Београд, Радослава Грујића 4

Превод: Драгана Годоран

Лектура: Томислав Стефановић

Издаје:

ТИП Препород, Београд

За издавача:

Драган Пејовски,

11000 Београд, Радослава Грујића 4

Табеле заласка Сунца припрема: мр Радомир Грујић

Штампа: Euro Dream, Нова Пазова, 2015.

Тираж: 4000

© [2015] Генерална конференција Хришћанске адвентистичке цркве*. Сва права придржана. Ниједно лице или установа не може да мења, преправља, прилагођава, преводи, репродукује или објављује ниједан део библијске поуке без претходног писменог одобрења Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве*. Одељенске службе Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* су овлашћене да се побрину за превод библијске поуке, у складу са посебним смерницама. Ауторска права таквих превода и њихово објављивање и даље су у надлежности Генералне конференције. Изрази »Хришћанска адвентистичка«, »Адвентистичка« и лого са пламеном су регистроване ознаке Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* и не могу се користити без претходног одобрења Генералне конференције.

УВОД

MI-YITTAN

Јеврејски језик, којим је писана Библија, као и већина језика, прожет је идиомима, речима или изразима који имају другачије значење од онога које нам се у први мах чини да имају. Један такав пример представља и израз *mi-yittan*, који се састоји од две јеврејске речи: *mi*, упитне речи »ко« и *yittan*, која значи облик »даће«. Према томе овај израз значи: »Ко ће дати?«

Међутим, у Библији на јеврејском језику овај израз изражава нечију жељу или тежњу, и односи се на некога ко много жели нешто. На пример, када су деца Израилева напустила Египат, суочавајући се са изазовима у пустињи, узвикнула су: »Камо да смо помрли од руке Господње у земљи мисирској!« (2. Мојсијева 16,3) Израз »камо да смо«, односно »да смо само« потиче од израза *mi-yittan*. У Псалму 14,7. Давид изговара: »(О), ко ће послати са Сиона помоћ Израилу?« У јеврејском језику стих не почиње речју »о«, већ изразом *mi-yittan*. У Књизи о Јову 6,8. у стиху у коме Јов подиже свој глас и каже: »О, да би ми се испунила молба«, реч »о« потиче од израза *mi-yittan*.

Још један пример налазимо у 5. Мојсијевој 5,29. Сећајући се историје Божјег провиђења, Мојсије подсећа децу Израилеву на молбу да он, Мојсије, разговара са Господом уместо њих, да не би умрли. Према Мојсијевим речима, Господ, задовољан њиховом молбом, тада је рекао: »О, кад би им било срце свагда тако да Ме се боје и држе све заповијести Моје свагда.«

Реч преведена као »о« заправо је *mi-yittan*.

Невероватно! Овде је Господ, Бог Створитељ, Онај који је створио простор, време и материју, Онај који је позвао наш свет у постојање,

Онај који је удахнуо Адаму дух животни, употребио израз који се обично повезује са слабошћу и ограничењима карактеристичним за људски род.

Размишљајте о слободној вољи. Размишљајте о границама онога што Бог може да учини усред велике борбе. Ова употреба израза *mi-yittan* открива да Бог неће погизити слободну вољу (јер оног тренутка када то учини, то више неће бити слободна воља).

Старозаветна књига која у највећој мери открива стварност Божје жеље да Му људи буду послушни и људску склоност да не буду послушни, јесте Књига пророка Јеремије, која ће бити предмет проучавања у овом тромесечју. У време великих геополитичких промена на старом Блиском истоку, Књига пророка Јеремије извештава о пророковој служби и поруци која му је поверена, док он верно и са жаром проповеда Божју вест народу, који углавном не жели да слуша.

Почевши од позива упућеном пророку, Књига пророка Јеремије води нас кроз неколико деценија библијске историје. Господ користи овог младог (касније већ старог) човека да објави основне истине које су темељ библијске вести од самог почетка. Од свих духовних истина изнетих у књизи, следеће речи су суштина онога што Господ тражи од свог народа: »Овако вели Господ: Мудри да се не хвали мудрошћу својом, ни јаки да се не хвали снагом својом, ни богати да се не хвали богатством својим. Него ко се хвали, нека се хвали тијем што разумије и познаје Мене да сам Ја Господ који чиним милост и суд и правду на Земљи, јер Ми је то мило, говори Господ.« (Јеремија 9,23.24)

Читајући Књигу пророка Јеремије, поћи ћемо на путовање, духовно путовање које сеже до највећих дубина људске покварености и висине, сјаја и величанства нашег Господа, који са тих висина подиже свој глас и обраћа се нама, палим људским бићима: *Ми-yittan, кад би им срце било свагда тако!*

Др Имре Токић је управник катедре за Стари завет на Адвентистичком теолошком факултету у Пецелу, у Мађарској. Професор је Старог завета и јеврејских верских наука, а такође има и титулу доктора права.

ПОЗИВ ЗА ПРОРОЧКУ СЛУЖБУ

Текстови за проучавање у току седмице: Исаија 1,19; Јеремија 7,5-7; 1. О царевима 2,26; Јеремија 1,1-5; Исаија 6,5; Јеремија 1,6-19; Матеј 28,20.

Текст за памћење: »Прије него те саздах у утроби, знах те; и прије него изиђе из утробе, посветих те; за пророка народима поставих те.« (Јеремија 1,5)

О Јеремијином животу знамо више него о животу других старозаветних пророка. Биографске чињенице из ове књиге помажу нам да боље схватимо његову пророчку службу. Јеремија је извршио такав утицај на историју да су му као пророку и у Исусово време указивали поштовање.

Његов рад је, у исто време, мерен људским мерилима, постигао слаб успех. Упркос деценијском ватреном опомињању и молбама, народ углавном није слушао вест коју им је Господ слао преко пророка.

Јеремија се, ипак, упркос противљењима, није могао поткупити; стајао је као »тврђ град и као стуб гвозден и као зид мједени« (Јеремија 1,18), али не у својој снази, већ у Господњој.

Јеремијин живот није увек био испуњен радосним тренуцима. Позив му је донео патњу, тугу, одбацивање, чак и тамницу. Још теже му је било што су ове многе невоље биле покренуте од стране оних којима је желео да помогне и које је тежио да усмери у добром правцу. Тако је Јеремија на свој начин доживео оно са чиме ће се Исус лично суочити стотинама година касније у истој земљи.

Пророци су у складу са својим позивом били одлучни чувари Божјег закона. Чврсто су се држали завета и Десет заповести (Јеремија 11,2-6). У тексту у Књизи пророка Михеја 3,8. дат је кратак преглед пророковог рада: »Да кажем Јакову злочинство његово и Израиљу гријех његов.« Идеја о греху је, наравно, бесмислена изван Закона (види: Римљанима 7,7).

Какву поруку су пророци упутили народу? У којој се мери та порука односи и на нас данас? Исаија 1,19; Јеремија 7,5-7; Језекиљ 18,23. (Види: Матеј 3,7-11)

Божји суд је могуће избећи. Међутим, наступао је када се народ није одвраћао од својих злих путева. Доживети промену није лако, нарочито када се људи навикну да чине зло. Циљ поруке коју су пророци упућивали био је да народ увиди колико су рђава његова зла дела, и какве га последице чекају ако их не напусти. Ова вест, наравно, није била њихова, већ Господња.

Пророци обично не говоре о томе како им је Божја реч откривена или како су је чули. Понекад им се Бог непосредно обраћао; понекад би их Свети Дух додирнуо у сновима или виђењима или, можда, путем »гласа тихог и танког«. (1. О царевима 19,12) Без обзира како су примили вест, пророци су имали мисију, не само да пренесу Божју вољу народу, већ, ако је било потребно, да је изнесу краљевима, царевима и војсковођама.

Овај задатак носио је велику одговорност: ако кажу истину, ови моћни људи могу да им одузму живот; али ако не укажу на истину, Божји суд, такође, може доћи на њих. Бити пророк представља тежак задатак, и према ономе што можемо закључити у складу са Библијом, они који су примили тај позив, озбиљно су га схватили.

Може нам бити драго што јесу, јер је њихова вест преко Библије стигла до нас. У том смислу, њихове речи још увек преносе вест, чак и данас. Сада се поставља исто питање као и у Јеремијино време: »Да ли ћемо послушати?«

Шта нам пророци после толико дугог времена и даље говоре? Шта је суштина њихове основне поруке упућене Божјем народу?

ЈЕРЕМИЈИНО ПОРОДИЧНО ПОРЕКЛО

У 1. О царевима прочитајте 1. поглавље и 26. стих 2. поглавља. Шта је претходило изгнанству Авијатара у његов дом у Анатоту?

Када је ојачао своју власт, Соломун је, у време сукоба са Адонијом око престола, уклонио свештеника Авијатара са положаја и послао га у изгнанство у његов родни град, Анатот, за који се верује да се налазио око 5 километара североисточно од Јерусалима. Хелкија, Јеремијин отац, био је члан свештеничке породице која је живела у Анатоту. Неки истраживачи сматрају да је Јеремијина породица можда потекла од Авијатара. Без обзира да ли је то тачно или не, из Књиге пророка Јеремије 1,1. сазнајемо да је пророк имао узвишено порекло. Видимо да је током пророчке историје Господ позивао различите људе – пастире, рабине, рибаре, свештенике – у пророчку службу.

»Као припадник левитског свештенства, Јеремија се од детињства припремао за свети позив. У току тих срећних година припремања није ни схватао да је још од рођења одређен да буде 'пророк народима', па је, када је стигао божански позив, био обузет свешћу о својој недостојности. 'О, Господе! Господе', узвикнуо је, 'ево, не знам говорити, јер сам дијете!'« (Јеремија 1,5,6) (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 407. оригинал)

Свештеници су требало да буду моралне и духовне вође народа; дате су им важне улоге преко којих су вршили утицај у скоро свим областима духовног живота народа. Неки су били верни том задатку; други су га злоупотребили и прекршили на начине које не можемо ни замислити. Пророк је, као што ћемо ускоро проучавати у Књизи пророка Јеремије, снажно говорио против ових неверних свештеника, који су се показали недостојним одговорности и позива који су им били поверени.

Које су ваше духовне одговорности, било у кући, у цркви, или на неком другом месту? Ако би неки пророк сада разговарао са вама о тим одговорностима, шта би вам рекао?

ПОЗИВ УПУЋЕН ЈЕРЕМИЈИ ЗА ПРОРОЧКУ СЛУЖБУ

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 1,1-5. Шта овај текст говори о позиву који је био упућен Јеремији?

Попут других пророка у Старом завету (и Павла у Новом; види: Галатима 1,1; Римљанима 1,1), Јеремија није говорио о томе ко га је позвао. У овим стиховима био је веома јасан, као и у осталим текстовима у својој књизи, да је оно што је говорио била »Реч Господња« коју је примио. Нема сумње да га је ово његово ватрено убеђење оспособило да иде напред упркос великом противљењу, патњи и невољама.

Јеремија је примио позив у 13. години Јосијине владавине, око 627/626. године пре нове ере. Не знамо тачно које године је пророк био рођен, или у коме узрасту је започео своју службу. Он је себе, као што ћемо видети, сматрао дететом, неким ко је превише млад за задатак који му је поверен.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 1,4.5. Какву сигурност и снагу је Јеремија примио из ових речи?

Бог је изабрао Јеремију за пророка пре него што се родио. Бог га је од тренутка зачећа издвојио за ову пророчку улогу. Речи преведене као »посветих те« (5. стих) потичу од глагола који, између осталог, значи »бити посвећен«, »бити свет« и »посветити«. Његово значење је, такође, повезано са службом у Светињи, јер реч »светиња« потиче од истог корена. Идеја коју садржи јесте да се нешто или неко »издваја за свету службу«. То је оно што је Бог планирао за Јеремију, чак и пре његовог рођења. Ови текстови не уче о прапостојању или предестинацији. Они уче о Божјем предзнању.

ОКЛЕВАЊЕ ПРОРОКА

Бог зна крај од самог почетка. Какву утеху можемо извући из ове чињенице усред невоља са којима се неизбежно суочавамо?

Упркос Господњем уверавању да га је изабрао за овај задатак, млади човек се уплашио, сматрајући да није дорастао томе. Можда није хтео да прихвати задатак зато што је познавао тадашње духовне прилике, које нису биле нимало добре, и зато што је знао шта мора бити учињено.

Упоредите текст из Књиге пророка Јеремије 1,6. са текстом из Књиге пророка Исаије 6,5. и 2. Мојсијеве 4,10-15. Шта је заједничко у свим овим догађајима?

Нико од ових људи, какви год разлози да су у питању, није сматрао да може да испуни задатак. Можда је управо осећање недостојности и неспособности за тако изузетан и важан посао био кључни предуслов за пророчку службу. Бити онај који говори у Створитељево име? Није ни чудо што су устукнули пред задатком, макар у почетку.

Запазите, такође, какав је одговор дао Јеремија када је примио позив. Одмах је споменуо своју неспособност да вешто говори, као што је и Мојсије учинио. Исаија је, такође, у свом одговору, споменуо своја уста и усне. Знали су, без обзира шта се под њиховим позивом подразумевало, да ће бити обухваћени говор и комуникација. Примаће поруке од Бога и самим тим биће одговорни да те вести објаве другима. За разлику од нас данас, они нису могли да се служе Интернетом или да пошаљу СМС поруку. Сретали су се са људима лицем к лицу. Морали су да стану пред непријатељски расположене вође или самовољни народ и упуте им оштре речи прекора и опомене. Устежање ових будућих пророка је разумљиво.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 1,7-10. Какав је одговор Бог дао Јеремији? Зашто тај одговор треба да нам пружи наду и обећање за све на шта нас је Бог позвао?

ПРУТ БАДЕМОВ

Пророк је Божји сведок; његов посао није да говори у своје име, већ у Божје. Јеремија није био позван да пронађе решења за проблеме који су владали у народу, да постане важна личност или надахнути вођа кога ће народ следити. Јеремија је имао мисионски задатак да пренесе Божје речи народу и вођама. Овде није наглашена човекова улога или његове могућности, већ Божја врховна власт и сила. Пророк је требало да усмери народ Господу, у коме је једино почивало решење свих њихових проблема. Ни данас не треба да буде другачије када смо ми у питању.

Шта је Јеремија видео у свом првом виђењу? (Види: Јеремија 1,11-19)

У већини превода Библије јеврејски израз у 11. стиху преводи се као »прут бадемов«. Овај превод, међутим, не преноси јеврејску игру речи. Реч преведена као »прут бадемов« има исти корен као глагол »настати« (уложити напоре), који се појављује у 12. стиху, када Господ каже да ће Он »настати око ријечи своје да је извршим«.

Неки тврде да се средишња порука целе Књиге пророка Јеремије налази у 11. и 12. стиху. Божја реч биће извршена. Једнога дана сви ће видети да се догађаји одигравају управо онако како је Бог рекао. Бог жели да се Његов народ окрене од својих греха. Он нуди милост и праштање, али никога не присиљава да буде послушан и прими исцељење. Ако Његов народ неће да одговори на Његов позив, Његове речи осуде и казне сигурно ће се испунити као што су се испуниле у Књизи пророка Јеремије над израиљским народом.

Као што видимо, Божје речи овде изговорене нису биле упућене само народу. Господ се непосредно обраћао Јеремији, упозоравајући га да се припреми за противљења са којима ће се суочити. Без обзира шта се догађало, Јеремија је примио обећање од Бога да је Он са њим. Оно ће му, као што ћемо видети, бити потребно.

Зар није потребно свима нама?

Прочитајте текст из Јеванђеља по Матеју 28,20. Какво обећање можемо пронаћи у овом стиху, док живимо у времену какво је ово наше?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Мартин Лутер је у уводу свог Коментара о Књизи пророка Јеремије записао следеће о пророку Јеремији: »Јеремија је био тужан пророк, који је живео у страшном и тешком раздобљу. Његова пророчка служба била је изузетно тешка, јер се борио са раздражљивим и тврдоглавим народом. Он очигледно није постигао велики успех, јер је на својој кожи осетио како су његови непријатељи постајали све суровији. Покушали су неколико пута да га убију. Вршили су притисак на њега и шибали га у више наврата. Ипак, доживео је да сопственим очима види како је његова земља уништена, а његов народ одведен у ропство.«

»Било је потребно да Јеремија четрдесет година стоји пред народом као сведок за истину и правду. У време неупоредивог отпада, животом и карактером требало је да послужи као пример служења једином правом Богу. У току страшних опсада Јерусалима, требало је да служи као Господњи весник. Требало је да најави пад Давидовог дома и уништење прекрасног Храма који је Соломун саградио. Када буде био бачен у тамницу због својих неустрашивих изјава, требало је и даље отворено да говори против греха на високим местима. Презрен, омрзнут, одбачен од људи, требало је коначно да постане сведок дословног испуњавања својих пророчанстава о пропасти која прети и да учествује у жалостима и невољама које ће пратити уништење осуђеног града.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 408. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

Једна од најтужнијих чињеница, па ипак нешто о чему бисмо као адвентистички хришћани требало да размишљамо, јесте да је Бог упозорио Јеремију да ће се суочити са великим противљењем од стране свог народа. Прочитајте поново текст у Књизи пророка Јеремије 1,17-19. Ко ће му се супротставити? Какве страшне поуке треба да научимо из овога? Односно, какав је наш став према пророчкој речи упућеној нама, нарочито када чујемо појединости које нам се не свиђају? Како навод из књиге Елен Вајт помаже да изразимо страшну истину да су управо они који су требало да открију правога Бога свету били они који су се, ружећи и нападајући Његовог представника, борили против Њега? (Види: Књига проповедникова 1,9)

ТЕШКЕ ПРИЛИКЕ (УНУТРАШЊЕ И СПОЉАШЊЕ)

Текстови за проучавање у току седмице: Судије 2,1-15; 1. О царевима 12,26-31; 2. Дневника 33,9.10; Јеремија 2,1-28; 5,2.3.

Текст за памћење: »Израиљ бјеше светиња Господу и рвина од родова Његовијех; који је јеђаху сви бијаху криви, зло долажаше на њих, вели Господ.« (Јеремија 2,3)

Ако бисмо могли да изаберемо речи да опишемо околности у којима су се људи нашли после пада, биле би то речи »тешке прилике«, чије размере можемо најбоље разумети у складу са оним што је било потребно учинити да бисмо их превазишли: Исусова смрт на крсту. Прилике су биле тешке с обзиром на крајње мере потребне за њихово решавање.

У позадини многих догађаја у Библији налазиле су се различите тешке прилике. У време Јеремијине службе није било другачије.

Божји народ суочавао се са многим изазовима, и изнутра и споља. Нажалост, упркос страшној војној претњи страних сила, највеће потешкоће су на много начина долазиле изнутра. »Изнутра« се није односило само на грешно вођство и свештенство, што је само по себи било рђаво, већ и на народ чије је срце толико отврднуло и било искварено грехом и отпадништвом да су одбацили опомене које им је Бог слао, опомене које су могле да их сачувају од несреће.

Грех је сам по себи довољно рђав, али када не желимо да га оставимо, онда наступају тешке прилике!

ИСТОРИЈА УКРАТКО

Када су Израиљци, после много година лутања у пустињи, коначно ушли у Обећану земљу, није прошло много времена пре него што су почеле невоље. Све што је било потребно јесте да дођу нови нараштаји, они који »не познаваше Господа«. (Судије 2,10) Тада је наступила духовна криза која је на много начина утицала на народ за време његове историје. То је проблем који, такође, утиче и на Хришћанску цркву.

Прочитајте текст из Књиге о Судијама 2,1-15. Шта је изазвало кризу и како се она испољила?

У 11. стиху је забележено: »И синови Израиљеви чинише што је зло пред Господом, и служише валима.« Сваки нараштај, један за другим, ишао један корак даље од Бога, све док Израиљци нису почели да чине управо оно што им је Господ рекао да не чине. Због свог греха суочавали су се са тешким приликама које су се низале једна за другом. Међутим, Господ чак ни тада није одустао од њих. Послао им је судије (Судије 2,16), које су их избављале из тренутних невоља.

После раздобља судија наступило је време релативног мира и напретка. Било је то време владавине царева Саула, Давида и Соломуна, време »Уједињене монархије«, која је трајала око сто година и која је у време владавине цара Давида, и касније Соломуна, прерасла у регионалну силу.

Међутим, »добра« времена нису потрајала. После смрти цара Соломуна (око 931. године пре нове ере), народ се поделио на два дела, Израиљ на северу и Јуду на југу. Велики део кривице може се приписати погрешној владавини цара Соломуна, који је поред све своје мудрости, учинио бројне грешке. »Племена су дуго трпела тешке неправде, изложена насилничким мерама претходног владара. Расипност Соломунове владавине у току његовог отпадништва навела га је да тешко оптерети народ порезима и захтевима да обавља дуга и напорна кулчења.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 88.89. оригинал) Околности више никада нису биле исте за Божји изабрани народ. Све због чега их је Господ опомињао да не чине, они су чинили, и зато су пожњели жалосне последице.

Размислите о проблему нараштаја који не негује вредности и веровања нараштаја који му претходили. Како се ми као Црква боримо са овим питањем? Како можемо да пренесемо своје вредности будућој генерацији?

Прилике су се после поделе народа још више погоршале. Јеровоам, цар Северног царства, донео је страшне одлуке о питању духовног живота, које су имале трајни утицај на зло.

Прочитајте текст из 1. О царевима 12,26-31. Шта ови стихови говоре о томе колико тренутне околности могу да помуте наш суд?

Царево увођење идолопоклоничког богослужења повело је народ на пут пропасти. »Отпад, уведен за време Јеровоамове владавине, постајао је све очигледнији, све док коначно није довео до потпуне пропасти Израилевог царства.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 107. оригинал) Године 722. пре нове ере, Салманасар, асирски цар, окончао је ово царство и одвео његове становнике у различите делове свога царства (види: 2. О царевима 17,1-7). Није било повратка из овог изгнанства. Израил је за неко време нестао са историјске сцене.

Прилике у Јужном царству нису биле толико рђаве. Међутим, нису биле ни сјајне, и као и у случају Северног царства, Господ је тежио да поштеди ове људе несреће са којом се Северно царство суочило, само сада у виду претње од стране Вавилоњана. Нажалост, у ретким изузецима, Јудом су владали многи цареви који су и даље водили народ у још дубљи отпад.

Шта следећи стихови говоре о владавини неких Јудиних царева? 2. Дневника 33,9.10.21-23; 2. О царевима 24,8.9.18.19.

И поред свих грешних поступака владара, многе пророчке библијске књиге, међу којима је и Књига пророка Јеремије, представљају речи пророка које је Бог послао свом народу у покушају да их одврати од греха и отпада који је изједао срце народу. Господ није желео да одустане од свог народа, а да им пре тога не пружи довољно времена и прилика да се окрену од својих злих путева и избегну несрећу коју би њихов грех неизбежно донео.

Веома је тешко искорачити из сопствене културе и окружења, и себе објективно сагледати. У ствари, то је немогуће. Зашто, онда, морамо непрестано, према библијским мерилима, испитивати свој живот? Каква још мерила имамо?

ДВА ЗЛА

У оваквим околностима млади Јеремија започео је своју службу. »Реч Господња« му је дошла, и он ју је пренео надајући се да ће народ, ако обрати пажњу на ове речи, бити поштеђен пропасти која ће у супротном сигурно доћи.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 2,1-28. и одговорите на следећа питања:

Каква обећања је Бог дао народу када су били верни? (Види: Јеремија 2,2.3)

Какав грех су неки свештеници и пророци чинили? (Види: Јеремија 2,8)

На које је све страшне начине народ био у заблуди у вези са својим правим духовним стањем? (Види: Јеремија 2,23.24)

Иако је народ доживео одређену духовну реформу под вођством цара Језекије и Јосије, вратио се својим старим путевима и упао у још гори отпад. Као што је чинио у току целе своје службе, Јеремија овде јасно говори о томе шта се догађа.

Посебно су занимљиве речи забележене у Књизи пророка Јеремије 2,13. Народ је учинио два зла: заборавио је Господа, Извор живе воде и, као последицу тога, изградио испроваљиване студенце који, наравно, нису могли да задрже воду. Другим речима, тиме што су напустили Господа, изгубили су све. Ове речи још су значајније у светлу Исусових речи забележених у Јеванђељу по Јовану 4,10.

У Књизи пророка Јеремије 2,5. Господ је рекао да је народ пристао за »ништавилем« и да су зато постали »ништави«. Јеврејска реч за оба израза потиче од јеврејске речи (*hbl*) која се јавља у Књизи проповедниковој и често се преводи као »таштина«. Такође, значи и »дах«. Како нас пристајање за ништавним стварима чини ништавнима? Шта то значи? Како нам ово начело помаже да схватимо оне који понекад осећају да им је живот бесмислен и безвредан? Какав одговор бисте им дали?

ПРЕТЊА ОД СТРАНЕ ВАВИЛОНСКОГ ЦАРСТВА

Позадина политичких догађаја који су обликовали Јеремијину службу до одређене мере је непозната у историји. Односно, многе појединости нису доступне. Међутим, у Библији (и уз помоћ археолошких ископина) имамо више него довољно података који нам омогућавају да створимо општу слику тадашњих догађаја. Иако се са људске тачке гледишта вероватно чинило да никакве контроле није било у време у коме су се ови народи борили због земље, моћи и власти, Библија нас другачије учи.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 27,6. Шта можемо да закључимо на основу овог текста?

Мало Јудино царство се у раним годинама Јеремијине службе нашло усред војних борби између Вавилона, Египта и све слабије Асирије. Са слабењем Асирског царства у касном седмом веку пре нове ере, Египат је тежио да поврати моћ и власт у тој области. Међутим, у бици код Каркемиша 605. године пре нове ере, Египат је доживео пораз, а Вавилон је постао нова светска сила.

Ова нова сила учинила је Јуду својим вазалом. Јоаким, јудејски цар, могао је да учврсти своју земљу под условом да се закуне на верност вавилонском цару. Међутим, многи у земљи нису пристали на то; хтели су борбом да се ослободе Вавилоњана, иако то није било у складу са Божјим намерама. Бог је користио Вавилон као оруђе да казни народ због отпадништва.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 25,8-12. Какву поруку је Јеремија упутио народу у Јудином царству?

Јеремија је непрестано опомињао народ шта ће се догодити због њихових грехова. Међутим, многе политичке и верске вође одбиле су да прихвате опомене, верујући у оно у шта су желели да верују, а то је да ће их Господ поштедети. На крају, зар они нису били Божји изабрани народ?

Када сте последњи пут веровали у оно у шта сте желели да верујете, без обзира колико је било очигледно да је то веровање погрешно? Какве поуке сте из тога научили да не бисте поновили исту грешку?

ЛАЖНО СЕ КЛЕТИ

У тексту из Књиге пророка Јеремије 5,1. Господ каже народу да трчи улицама и види »хоћете ли наћи човјека, има ли ко да чини што је право и да тражи истину, па ћу опростити«. Ово нас подсећа на две приче. Једна говори о филозофу из старе Грчке из 4. века пре нове ере по имену Диоген који је, према предању, имао обичај да шета пијацом у потрази за поштенним човеком. Друга, за коју знамо да је истинита, говори о Богу који се обраћа Авраму и каже да ако нађе 50 поштених људи (број је ускоро био смањен на 10), Он неће уништити град.

Суштина Господњих речи које је упутио преко Јеремије била је да открије колико су отпадништво и грех постали раширени међу Његовим народом. Зар није било никог ко чини правду и тражи истину?

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 5,2.3. Шта у овом тексту указује на то колико су прилике постале рђаве? (Види: 3. Мојсијева 19,12)

Ови стихови уводе тему којом је прожета цела Књига пророка Јеремије. Без обзира колико је народ дубоко пао, многи су веровали да и даље верно следе Господа! Изговарали су Његово име, али су то чинили »лажно« уместо »истинито, вјерно и право« (Јеремија 4,2), као што им је Господ наложио. Нису слушали опомене које су долазиле од Бога, већ су наставили својим начином живота и верском праксом као да су имали добру заједницу са Богом, а заправо скоро ништа није било у реду.

Дубину њихове заблуде можемо видети у тексту из Књиге пророка Јеремије 7,4. у коме народ проналази лажну утеху у следећим речима: »Хекхал ухwx хекхал ухwx хекхал ухwx хемма!« (»Црква Господња, црква Господња, црква Господња ово је.«), као да је Храм био све што је било потребно да им улије сигурност да ће све бити добро. Једно је знати да смо у кризи, али када смо у кризи а то не знамо, онда смо у још тежем положају.

Са свим дивним истинама које су нам дате као адвентистичким хришћанима, како можемо бити сигурни да нећемо подлећи истој заблуди да поверујемо да је наш јединствени позив сам по себи довољан да будемо спасени?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Не чините како ми сада овдје чинимо, што је коме драго.« (5. Мојсијева 12,8) »Кад слушаш глас Господа Бога својега држећи све заповијести Његове, које ти ја данас заповиједам, да би чинио што је право пред Господом Богом твојим.« (5. Мојсијева 13,18) »У то вријеме не бјеше цара у Израилу: Сваки чињаше што му бјеше драго.« (Судије 17,6; 21,25)

У овим стиховима представљена су два супротна става, што је веома важно, нарочито у данашње време када се људи не слажу са идејом да им од стране неког ауторитета буде речено шта да чине или шта је добро, а шта не. Овде јасно видимо разлику између ова два погледа на свет. У оквиру једног људи чине што је њима драго; у оквиру другог, људи чине што је »право пред Господом«. Недостатак првог става огледа се у томе што у историји често оно што је »право« у нечијим очима, није право у Божјим. Зато треба све да покоримо, чак и нашу савест, Божјој речи.

ЗА РАЗГОВОР:

1. Којих примера можете да се сетите у којима су »добри« људи рђаво поступали, иако су својевремено сматрали да исправно поступају? Многе културе данас са ужасом посматрају некадашње обичаје. Какве поуке из овога можемо извући за себе о томе зашто не треба само да се приклонимо учењима Библије, већ да будемо веома пажљиви када их тумачимо? Ово је посебно важно када схватимо да су, у неким случајевима, неки »рђави« поступци били учињени од оних који су веровали да могу Библијом оправдати своје поступке. Шта то говори о потреби да Десет заповести буду основа и темељ наших веровања?

2. Док у току овог тромесечја будемо проучавали Књигу пророка Јеремије, не заборавите чињеницу да је народ упркос непрекидним опоменама веровао да је прав пред Богом. Шта их је држало у заблуди у вези са правим стањем у коме су се налазили? Какву поуку за себе налазимо у томе?

ПЕТ ПОСЛЕДЊИХ ЈУДИНИХ ЦАРЕВА

Текстови за проучавање у току седмице: 2. Дневника 34; Јеремија 22,1-19; 29,1-14; 2. Дневника 36,11-14; Јеремија 23,2-8.

Текст за памћење: »Даваше правицу сиромасу и убогоне, и бијаше му добро; није ли то познавати Ме, говори Господ.« (Јеремија 22,16)

Чувени руски писац Фјодор Достојејски је због одређених политичких активности провео четири године у затвору у Сибиру током 1800-их година. Касније, пишући о свом искуству, рекао је да се неки затвореници уопште нису кајали због страшних дела која су учинили. »У току неколико година нисам видео ни најмањи знак покајања међу тим људима; ни траг суморног размишљања о својим злоделима, а већина је себе сматрала потпуно исправнима.« (Јосиф Франк, *Dostoevsky[sic], The Years of Ordeal, 1850-1859*, стр. 95)

Достојејски као да је говорио о пет царева, изузев о Јосији, који су владали Јудом у време Јеремијине службе. Један за другим, ови људи нису се нимало кајали због својих дела, чак и када је постајало све очигледније да су њихова дела проузроковала несреће на које их је Господ упозорио преко Јеремије.

Божја намера никада није била да Израилу да цара; до краја поуке за ову седмицу, боље ћемо схватити зашто. Схватићемо, такође, са каквим се великим притиском Јеремија суочио у време своје службе која није била много цењена.

Јосија је био шеснаести цар који је владао Јужним царством од 640. до 609. године пре нове ере. Постао је цар у осмој години, после више од пола века моралног и духовног пропадања под владавином његовог оца (Амона) и деде (Манасије), два најопакија цара у Јуди. Јосија је владао тридесет и једну годину. Међутим, за разлику од својих претходника, Јосија »чињаше што је право пред Господом« (2. О царевима 22,2), упркос окружењу које томе није било наклоњено.

»Иако син безбожног цара, изложен искушењу да крене стопама свога оца, иако га је само неколико саветника храбрило да истраје на правом путу, Јосија је остао веран Богу Израиљевом. Упозорен заблудима прошлих нараштаја, одлучио је да чини добро уместо да падне у провалију греха и покварености у коју су доспели његов отац и деда. Он није одступао ни надесно ни налево. Као човек одређен да заузме поверљив положај, одлучио је да прихвати смернице дате израиљским владарима, а његова послушност омогућила је Богу да га употреби као суд за част.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 384. оригинал)

Прочитајте 34. поглавље у 2. Дневника. У чему се састојала реформа коју је Јосија спровео, и зашто чиниоци те реформе треба да буду кључни у сваком покушају духовне реформе, било заједничке или личне?

Јосијина реформа састојала се из два главна чиниоца. Прво, њоме се ослобађало, колико год је то било могуће, од свега што је подсећало на идолопоклонство. Односно, он је настојао да њоме уклони рђаве обичаје који су се појавили у народу.

Међутим, то је био само први корак. Одсуство рђавих и погрешних обичаја није значило да ће уследити одмах оно што је добро. Друго, након што му је прочитана књига закона, цар је учинио завет пред Господом »да ће држати заповијести Његове и свједочанства Његова и уредбе Његове свијем срцем и свом душом својом вршећи ријечи тога Завјета написане у тој књизи«. (2. Дневника 34,31)

Прочитајте текст из 2. Дневника 34,32.33. Како ови стихови говоре о сили коју има остављање доброг примера, нарочито међу људима на положају и од утицаја? Добро размислите о томе какав утицај на друге врше ваше речи и дела?

| **ЈОАХАЗ И ЈОАКИМ**

Јоахаз (познат и као Салум) имао је 23 године када је наследио очев престо. Његова владавина трајала је само три месеца. Фараон је дао власт његовом брату, јер Јоахаз није био наклоњен египатској власти. Одведен је у Египат где је и преминуо. (Види: 2. Дневника 36,4; 2. О царевима 23,31-34)

Цар који је дошао на престо после Јоахаза био је Јоаким, који је владао од 609. до 598. године пре нове ере. Он је, такође, био Јосијин син. Када је Навуходоносор освојио Јерусалим, Јоаким је одведен у Вавилон заједно са судовима из Храма. Јеремија је поново опоменуо народ да њихов нови цар води народ погрешним путем.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 22,1-19. Зашто је Јоаким био упућен тако оштар укор од Господа?

Господ, који се обраћао преко Јеремије, упутио је веома оштре речи овом исквареном и похлепном владару. Јоаким је био окрутан и лаком цар, који је наметнуо тешке порезе у Јудином царству (види: 2. О царевима 23,35) да би могао да плати намете Египћанима. Што је још горе, уз помоћ принудне радне снаге вршио је радове на својој палати, поступајући у супротности са Тором, која је била јасна у вези са плаћањем радника за обављени посао: »Не закидај ближњег својега и не отимај му; плата надничарева да не преноћи код тебе до јутра.« (3. Мојсијева 19,13). Такође, за разлику од Јосије, свог оца, Јоаким је дозволио да се незнабожачки обичаји поново рашире у Јуди.

Текст у Књизи пророка Јеремије 22,16. је утицајан текст. У оквиру поређења исквареног Јоакима са својим оцем Јосијом, Господ му је рекао: »Даваше правцу сиромашу и убогоне, и бијаше му добро; није ли то познавати Ме?« Другим речима, право познавање Бога огледа се у томе како се човек опходи према онима који су у потреби; види се када радимо у корист оних који заиста не могу заузврат ништа да учине. У овом тексту поново видимо, што можемо запазити у целој Библији, Господњу бригу за сиромашне и беспомоћне, као и обавезу да треба да помогнемо онима којима је помоћ потребна.

Размишљајте о идеји да помагање »сиромашу и убогоне« представља познавање Бога. Шта то значи?

КРАТКА ВЛАДАВИНА ЈУДЕЈСКОГ ЦАРА ЈОАХИНА

Деветнаести јудејски цар био је Јоахин, Јоакимов син. Владао је на Давидовом престолу једва три и по месеца. Године 598. пре нове ере Навуходоносор је са војском ушао у Јерусалим и заробио осамнаестогодишњег цара, његову мајку, жене и друге припаднике царске породице. Године 561. пре нове ере, у 37. години заробљеништва, Јоахину је указана милост од стране Евила-Меродаха, Навуходоносоровог наследника. Дато му је право да седи за трпезом вавилонског цара и носи своју царску одећу. (Види: 2. О царевима 25,27-30; Јеремија 52,31-34) Његови синови такође су били са њим у Вавилону, мада је према Јеремијином пророчанству требало је се одрекну Давидовог престола.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 29,1-14. У томе тексту забележене су Господње речи изговорене преко Јеремије након што су цар Јоахин, његова породица и сви дворјани као заробљеници одведени из Јерусалима. Како је чак и усред ове несреће откривена Божја љубав и милост?

Један од најпознатијих стихова у Библији је следећи: »Јер Ја знам мисли које мислим за вас, говори Господ, мисли добре а не зле, да вам дам посљедак какав чекате.« (Јеремија 29,11) Ове речи, наравно, односе се на тадашње прилике: Господ се преко Јеремије обратио заробљеницима из Јудиног царства који су сматрали да је њихов живот потпуно уништен од стране вавилонских освајача. Ипак, чак и тада, ма колико се њихове прилике чиниле рђавим, Господ је желео да им објави да их и даље воли и да им жели само добро. Нема сумње да су, узимајући у обзир трагичне околности, сигурно радо прихватили ове речи обећања и наде. Тако је, чак и усред свих ужасних опомена и претњи, народу дато обећање о будућности и наде. За њих је било веома важно, нарочито у том тренутку, да приме такво обећање!

Будућност и нада? Каква обећања можете да тражите од Господа о будућности и наде чак и сада, без обзира на околности?

ПОСЛЕДЊИ ЦАР

Прочитајте текст у 2. Дневника 36,11-14. Шта ови стихови говоре о последњем јудејском цару пре коначног пада нације? Каква духовна начела отпадништва су откривена у овом тексту?

Седекија (познат и као Матанија) дошао је на престо у 21. години живота. Навуходоносор га је поставио на то место као цара марионету. Нажалост, како сазнајемо из текста, није много научио из искустава претходних царева. Народу је донео још већу пропаст.

У 2. Дневника 36,14. изнета је дубока мисао која на много начина продира у суштину њиховог отпадништва. Међу свим наведеним злим делима учињеним под владавином цара Седекије, речено је да је Јуда грешо »веома много по свијем гаднијем дјелима других народа«.

Стотинама година после изласка из Египта, стотинама година откако су постали заветни народ који је требало да буде светлост другим народима (5. Мојсијева 4,5-8), и даље су били под таквим утицајем тадашњих култура, културолошког и верског окружења суседних народа, да су чинили »по свијем гаднијем дјелима« незнабожачких народа.

Да ли се у овоме крије порука за нас?

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 38,14-18. Шта га је цар упитао и зашто?

Господ је у бројним приликама јасно рекао да народ треба да се покори вавилонској власти, да је ово освајање било казна за њихову непослушност. Седекија је, међутим, одбио да послуша. Ушао је у војни савез против Навуходоносора. Израил се у великој мери ослонио на наду у победу египатске војске. Међутим, Навуходоносор је поразио фараонову војску 597. године пре нове ере. Овај пораз трајно је запечатио судбину Јерусалима и народа. Упркос многим понуђеним приликама, Јуда је одбио да се покаје, да изврши реформу, да буде обновљен.

Ми смо као Црква подигнути да објавимо поруку свету коју нико други не објављује. То је умногоме слично ономе што је Јуда требало да учини. Какве поуке можемо и треба да научимо из њихових грешака?

Шта се догодило са Израиљем и Јерусалимом након што су одбацили Божју поруку? Јеремија 39,8.9.

Све на шта их је Господ упозорио управо је оно што им се догодило. Ма колико су одбијали да поверују у те опомене, сигурно су поверовали у њих када су се обистиниле. Зар нисмо сви доживели нешто слично? Господ нас опомиње да не чинимо одређене подухвате, јер ће нам се у том случају нешто догодити. Међутим, ми то, ипак, чинимо и тада се сасвим сигурно догађа оно што нам је речено да ће се догодити.

Какву поруку проналазимо у Књизи пророка Јеремије 23,2-8? Каква нада је у овим стиховима пружена народу?

Са људске тачке гледишта, све се чинило изгубљеним: народ се нашао међу рушевинама, Храм је био уништен, цар у изгнанству заробљен, а Јерусалим је био само хрпа камења. Јеврејски народ тада је требало да нестане са историјске сцене, као што се догодило многим другим народима који су нешто слично доживели.

Господ је, ипак, имао друге планове, и у претходним стиховима (као и у многим другим) пружио им је наду да није све изгубљено, већ да ће Остатак бити сачуван, да ће се вратити и да ће преко њега бити испуњена обећања. Односно, усред свих опомена о уништењу и пропасти, пророци су пружали народу једину наду.

»Мрачне године разарања и смрти, којима су биле обележене последње године Јудиног царства, бациле би у очајање и најодважнија срца да нису долазила охрабрења преко пророчких порука Божјих весника. Преко Јеремије у Јерусалиму, преко Данила на вавилонском двору, преко Језекиља на обалама реке Хевар, Господ је у својој милости објављивао своје вечне намере и пружао доказе своје спремности да свом изабраном народу испуни обећања, записана у Мојсијевим списима. Оно што је рекао да ће учинити за оне који Му буду верни, Он ће сигурно извршити. 'Речју живог Бога, која остаје довека!'« (1. Петрова 1,23) (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 464. оригинал)

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Опомене пророка у завршним годинама Јудиног отпада, наизглед су имале мало утицаја, и када су халдејске армије трећи и последњи пут дошле да опколе Јерусалим, нада је напустила свако срце. Јеремија је прорекао потпуну пропаст; па је због тога што је предлагао предају, на крају запао у тамницу. Међутим, Бог свој верни Остатак, који се још налазио у граду, није препустио потпуном очајању. Пророк је добио нова открићења, у време док се налазио под строгим надзором оних који су одбацивали његову вест о Божјој спремности да опрости и избави, која је постала неисцрпни извор утехе Божјој Цркви од тада па све до данашњих дана.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 466. оригинал)

Обратите пажњу на део наведеног текста: »Вест о Божјој спремности да опрости и избави.« Размислите о свим начинима на која је показана »Божја спремност« да опрости и спасе. Уосталом, крст говори о тој спремности. Имамо Божју реч, која нам открива план спасења. Дат нам је Дух пророштва, диван дар. На које нам је још начине показана »Божја спремност да опрости и избави«?

ЗА РАЗГОВОР:

»И рекоше (народ) Јеремији пророку: Пусту преда се нашу молбу, и помоли се за нас Господу Богу својему, за сав овај Остатак, јер нас је остало мало од многих, као што нас очи твоје виде.« (Јеремија 42,2) Како овај стих и текст у Књизи пророка Јеремије 23,3. говори о теми Остатка?

Са наше тачке гледишта лако је осврнути се на свету историју и увидети све грешке, недостатке и духовне слабости старог Божјег народа, и требало би, пошто нам је речено да су ови извештају записани нама за пример (1. Коринћанима 10,11). Жалосно је то што су многи људи тог времена, у оквиру своје културе, сматрали да поступају исправно, и да су у доброј заједници са Богом. Какву опомену то представља за нас у вези са тим колико слепи можемо да будемо када је у питању наше духовно стање? Како можемо да се суочимо са својим духовним стањем? Зашто крст треба да буде у средишту тог процеса? Шта би се догодило ако га не бисмо држали у средишту свог духовног живота?

УКОР И КАЗНА

Текстови за проучавање у току седмице: Јеремија 17,5-10; Јеремија 17,1-4; Јеремија 11,18-23; Јован 3,19; Јеремија 12,1-6; 14,1-16.

Текст за памћење: »Исцијели ме, Господе, и бићу исцијељен; избави ме, и бићу избављен, јер си Ти хвала моја.« (Јеремија 17,14)

»Што је било то ће бити, што се чинило то ће се чинити, и нема ништа ново под сунцем.« (Књига проповедникова 1,9)

Ништа ново под сунцем? Ове речи су истините нарочито када говоримо о животу и раду Божјих пророка, који су били позвани да упуте речи опомене и укора онима који су требало мудрије да поступају. Иако су тежили да буду верни свом позиву, пророци су се углавном суочавали са жестоким противљењем, чак и казном, често од стране духовних вођа, оних који су требало први да обрате пажњу на њихове речи. Није необично што је Исус рекао: »Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемјери, што зидате гробове пророцима и красите раке праведника, и говорите: Да смо ми били у вријеме својијех отаца, не бисмо с њима пристали у крв пророка.« (Матеј 23,29.30)

Ове седмице проучаваћемо о искушењима која је Јеремија доживео. Његова служба као да се састојала само од укора и казни: он је укоравао, а вође су му узвраћале казном.

Од првих поглавља 1. Мојсијево до последњих поглавља Откривења, Библија указује само на два начина живота: или следимо Господа целим срцем и душом или не. Због Исусове изјаве: »Који није са Мном, против Мене је; и који са Мном не сабира, просипа« (Лука 11,23), многи се неугодно осећају. Ово је веома јасна изјава о духовној стварности, значајнија него што се на први поглед чини или што бисмо закључили на основу здравог разума. У питању је тема велика борбе на свом основном нивоу. Па ипак, у неком смислу, Исус не говори ништа ново или радикално. Увек је било тако.

Прочитајте текст у Књизи пророка Јеремије 17,5-10. Каква важна духовна начела налазимо овде, нарочито у светлу велике борбе између Христа и сотоне?

Непосредан оквир ових речи вероватно односи се на Јудине политичке ставове, а Господ је желео да схвате да помоћ почива само у Богу, не у политичкој или војној сили. Ту поуку су научили тек касније, када је било прекасно. Иако Господ може да употреби и употребљава друге људе да нам помогне, на крају се морамо уздати само у Њега. Никада не можемо бити сигурни у побуде других људи, али увек знамо какве су Боже намере за нас.

Текст у Књизи пророка Јеремије 17,9. уз добар разлог упозорава да је човеково срце преварно. У јеврејском тексту стоји да је срце преварно »више свега«. Страшне физичке последице греха, које су веома штетне, нису толико рђаве као моралне или духовне последице. Проблем је у томе што, будући да су наша срца преварна, не можемо у потпуности сагледати колико су заправо штетне. Јеремија је ускоро требало да увиди колико човекове намере могу бити рђаве.

Како можете стећи још веће поверење у Господа него раније? На које начине можете да искорачите у вери, управо сада, и учините оно што је исправно у Господњим очима?

Јеремијин задатак није био лак. Можда неки људи налазе неприродно задовољство у указивању на грехе других људи, али већина би то сматрала веома непривлачним задатком, нарочито због реакција које би изазвале њихове речи. Иако се неки људи, када чују речи укора, покају и промене свој живот, то обично није случај, нарочито када је укор веома снажан и оштар. И заиста, попут речи осталих пророка, и Јеремијине речи биле су управо то: оштре и снажне!

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 17,1-4. Какве опомене је Јеремија упутио народу?

Слика греха урезаног на срцу је посебно снажна. Показује дубину покварености. Грех није само написан на њему, као када бисмо нешто написали оловком, већ је урезан, као када нешто урезујемо одређеном алатком. Ова слика постаје још снажнија када се сетимо речи које је Господ упутио Јудиним прецима: »Ако узаслушаш глас Господа Бога својега држећи све заповијести Његове и уредбе Његове, написане у књи-зи овога закона; кад се обратиш ка Господу Богу својему свијем срцем својим и свом душом својом.« (5. Мојсијева 30,10; упоредите: Псалам 40,8; Јеремија 31,33) У свом срцу више нису гајили љубав према Богу, нити су поштовали Његов закон; уместо тога, њихов грех – кршење Закона (1. Јованова 3,4) – био је урезан у њиховом срцу.

»Нека се ниједан од оних, који себе сматрају чуварима Божјег закона, не вара да ће га формално поштовање Божјих заповести ставити изван домаћаја божанске праведности! Нека нико не одбија да буде укорен због зла, нека нико не укорава Божје слуге да су сувише ревностне у покушаји-ма да очисте Цркву од оних који зло чине! Бог који мрзи на грех позива све оне који тврде да држе Његов закон да одбаце свако безакоње!« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 416. оригинал)

Грех урезан у срцу? То је застрашујућа мисао, зар не? Шта ова слика говори о томе колико је дубок и снажан посао чишћења нашег срца? На који начин се то једино може постићи?

УПОЗОРЕЊЕ УПУЋЕНО ЈЕРЕМИЈИ

»А суд је овај што Видјело дође на свијет, и људима омиље већма тама неголи Видјело; јер њихова дјела бијаху зла.« (Јован 3,19)

Жалосно је што се Јеремија суочио са противљењима управо оних људи које је Господ преко њега покушавао да избави. Господ је желео да их поштеди несреће која ће сигурно доћи. Проблем је у томе што људи често не желе да чују оно што треба да чују, зато што се то коси са њиховим грешним и исквареним жељама.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 11,18-23. О чему се ради у овим стиховима? На шта нас подсећају ове слике?

Иако су се у старом Израиљу они који лажно проричу у име Господње суочавали са смрћу, у овом случају није било наговештаја да су људи из Анатота сматрали да је Јеремија изговарао неистину. Чинило се да су само хтели да га ућуткају. Нису желели да слушају оно што је хтео да им каже. Иако из текста не сазнајемо како су планирали да га убију, неки сматрају да су размишљали о томе да га отрују.

Као што смо видели, Анатот је био Јеремијин родни град, чији су становници одбацивали његову вест до те мере да су били спремни да га убију. Ово је, међутим, био само почетак. Одбацивање много већих размера доживео је од стране свих осталих припадника свога народа, осим од стране »Остатка«.

Наравно, сви ови догађаји, као и слика јагњета које иде на заклање, указују на Исусову жртву. У одређеном смислу, Јеремија је био предлика Христа, не попут животињских жртава, већ по томе што се као и Исус суочио са великим противљењем управо оних којима је покушавао да помогне. Ово Јеремијино искуство сигурно нас подсећа кроз шта је Исус прошао у почетку своје службе (Лука 4,14-30).

Када се последњи пут догодило да сте чули нешто за шта сте били сигурни да је тачно, али нисте желели да слушате? Каква је била ваша почетна реакција? Зашто у оваквим случајевима морамо да научимо да узмемо свој крст?

Господ је у првим поглављима Књиге пророка Јеремије упозорио свога слугу да његова пророчка служба неће бити лака. У време када је примио позив, Јеремији је речено да ће Јудини кнезови, цареви, свештеници и народ »ударити« на њега (Јеремија 1,19). Иако му је објављено да ће га Господ подржати и да га његови непријатељи неће »надвладати« (Јеремија 1,19), вест да ће наићи на противљење великог дела свог народа није била пријатна. Јеремија у почетку није знао шта ће све доживети, али када су невоље наступиле, разумљиво је да му није било право и да је био љут и повређен.

Иако говори о свом личном искуству, са каквим свеопштим питањем се Јеремија бори у тексту забележеном у Књизи пророка Јеремије 12,1-4? Какав је став пророк заузео према онима који су га повредили? Шта нам то говори о људској природи чак и Божјих највернијих слугу?

Текст у Књизи пророка Јеремије пун је старозаветних правних израза као што су »праведан«, »правдао«, »суд«. Пророк, толико узнемирен због онога са чим се суочавао, износи оптужбу (види: 5. Мојсијева 25,1) против Бога. Његова жалба је, наравно, уобичајена: зашто зли напредују док се он, који тежи да испуни Божју вољу, суочава са таквим искушењима?

Овде, такође, можемо видети како се исказивала Јеремијина људска природа. Он жели да они који су му учинили зло буду кажњени. Он овде не говори као теолог, већ као пало људско биће коме је потребна милост и ко, попут Јова и многих других верних Божјих људи, не схвата зашто му се све то догађа. Зашто Јеремија, Божји слуга, позван да објави Божју истину побуњеном народу, мора бити изложен подмуклим заверама из свог родног места? Јеремија је имао поверења у Господа, али није схватао околности у којима се нашао.

Како можемо да имамо поверења у Господа упркос свему што се догађа, упркос томе што према нашем мишљењу ти догађаји немају нимало смисла?

БЕЗНАДЕЖНЕ ПРИЛИКЕ

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 14,1-10. О чему говоре ови стихови?

Суша је погодила целу земљу; сваки град, варошица и село доживели су страдање. Сиромашни и богати патили су заједно. Ни дивље животиње нису могле поднети недостатак воде. Племићи су чекали своје слуге на градским капијама, надајући се да су успели да пронађу воду, али извори су пресушили. Није било воде, а без ње живот није био могућ. Њихов јад је растао из дана у дан. Обукли су се у кострет и ходали обореног погледа. Затим би одједном клекли и у свом очајању изговарали молитву.

У време такве природне катастрофе, био је обичај да народ посети Храм у Јерусалиму (Јоило 1,13.14; 2,15-17), да пости и принесе посебне дарове Богу.

Јеремија је видео жељу народа, али је добро знао да не траже Господа, већ само воду. То је још више растужило пророка. Он се, такође, молио, не за воду, већ за Божју милост и присуство.

Јеремија је схватио да је ово само почетак невоља. Бог је видео срца у своме народу и знао је да ће, ако уклони сушу, и покајање, такође, престати. Народ је чинио све у покушају да промени своје прилике. Ишли су у Јерусалим, молили се, постили, облачили у кострет, приносили дарове, али су заборавили једно: на право обраћење, право покајање. Они су само настојали да уклоне последице проблема, не и сам проблем, грех и непослушност.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 14,11-16. Како можемо да схватимо ове стихове?

»Немој се молити за овај народ, за њихово добро«, рекао је Бог Јеремији, иако је пророк раније оставио добар пример у посредничкој молитви. »Кад безакоња наша свједоче на нас, Господе, учини ради имена својега.« (Јеремија 14,7) Иако нам је речено да се молимо »без престанка« (1. Солуњанима 5,18), у овом случају Господ, који зна све од почетка до краја, открива Јеремији колико је покварен и пао израиљски народ. Наравно, Бог познаје људска срца и Бог познаје будућност; ми не. Зато, позив на молитву у Новом завету, чак и за наше непријатеље, не губи нимало од своје силе.

Јеремија се борио са питањем са којим се сви ми боримо: како зло може да има смисла? Међутим, можда је у томе проблем, што покушавамо да дамо смисао нечему што нема смисла, нечему што бисмо могли сматрати »бесмислицом«. У вези са овим Елен Вајт је записала: »Ниједно објашњење о пореклу греха не може да послужи и као разлог његовог постојања... Грех је уљез, његову присутност није могуће оправдати никаквим разлогом. Он је тајанствен, необјашњив; оправдати га значило би бранити га. Када би неки изговор за његово постојање могао да буде пронађен, грех би престао да буде грех.« (Елен Вајт, *Велика борба*, стр. 492.293. оригинал) Замениите реч грех речју зло и ова изјава биће тачна: Ниједно објашњење о пореклу зла не може да послужи и као разлог његовог постојања... Зло је уљез, његову присутност није могуће оправдати никаквим разлогом. Оно је тајанствено, необјашњиво; оправдати га значило би бранити га. Када би неки изговор за његово постојање могао да буде пронађен, зло би престало да буде зло.

Када се догоди нека несрећа, можемо чути људе да кажу или и ми сами помислимо: Не схватам ово. То нема смисла. Постоји добар разлог зашто не схватамо: не може да се схвати. Да можемо да схватимо, да има смисла, да може да се уклопи у неки логични или разуман план, онда то не би било толико зло; не би било толико страшно зато што служи разумној сврси. Колико је важно да запамтимо да зло, попут греха, не може да се објасни. Оно што имамо, међутим, јесте стварност крста, који нам показује Божју љубав и доброту упркос необјашњивом злу насталом под утицајем греха.

ЗА РАЗГОВОР:

Размишљајте више о идеји да зло и патња немају смисла, да немају разумно и добро објашњење. Зашто је тако боље? Размислите о томе. Страшна несрећа се догоди: можда мало дете умре од тешке болести после неколико година патње. Да ли заиста желимо да верујемо да за то постоји добар и разуман разлог? Зар није боље да то припишемо страшним и злим последицама живљења у палом свету? Разговарајте о томе у разреду.

ПРОРОКОВЕ НЕВОЉЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Јеремија 23,14.15; Јеремија 20; Дела 2,37; О Јову 3; Јеремија 18,1-10.18-23.

Текст за памћење: »Наговарао си ме, Господе, и дадох се наговорити; био си јачи од мене и надвладао си ме; на потсмјех сам сваки дан, свак ми се потсмјјева.« (Јеремија 20,7)

Оно што ће свако ко следи Господа одређено време, научити јесте да веровати у Исуса и чинити Његову вољу не осигурава лак пут кроз живот. Уосталом, као што нам је речено: »А и сви који побожно хоће да живе у Христу Исусу, биће гоњени.« (2. Тимотију 3,12) Ово је истинита изјава коју је Јеремија упознао у свом животу.

Међутим, наша вера у време искушења истовремено може да нам пружи шире разумевање на коме можемо да се утврдимо усред различитих борби. Односно, када се на нас обруше тешке и сурове патње и искушења (без сумње, многе од њих су тешке и сурове), неће нас прожети осећања бесмисла и бесциљности који обузимају људе који не познају Господа. Можемо сагледати ширу слику, и крајњу наду коју нам Бог нуди, без обзира колико је садашњост суморна, а из наде и онога што знамо можемо црпсти снагу. Јеремија је ово знао, мада се понекад чинило да то заборавља и да се усредсређује само на своје невоље.

БЕЗБОЖНИ СВЕШТЕНИЦИ И ПРОРОЦИ

С обзиром да смо више од две хиљаде година удаљени од времена Јудиног царства, а можда чак и удаљенији у културолошком и друштвеном смислу, тешко је да схватимо све што се догађало у Јеремијино време. Када читамо Библију, нарочито оштре опомене и претње које је Бог упућивао свом народу, многи људи мисле да је Господ овде приказан као суров, зао и осветољубив. Ово је, међутим, погрешно схватање, утемељено само на површном читању текстова. Стари завет открива исто што и Нови завет: Бог воли човека и жели да га спасе, али га не приморава да донесе одређене одлуке. Ако желимо да чинимо оно што је погрешно, упркос Његовим молбама, слободни смо да чинимо тако. Само морамо да се сетимо не само последица, већ и онога на што смо унапред упозорени у вези са њима.

Са каквим се злим делима Бог суочавао у Јуди? Против каквих злих дела је Јеремија прококовао? Јеремија 23,14.15; 5,26-31.

Наведена зла у овим текстовима само су мали део онога што је Божји народ чинио. Свештеници и пророци били су безбожни, што је невероватна иронија с обзиром да су свештеници требало да буду Божји представници, а пророци да говоре у Његово име. Ово је само почетак проблема са којима се Јеремија суочио.

Зла приказана у овим текстовима била су различита. Владало је отпадништво духовних вођа; и друге су наводили на зло »да се нико не врати од своје злоће«. (Јеремија 23,14) Чак и када је Господ упозоравао да се суд ближи, пророци су говорили да неће доћи. Када су се одвојили од Бога, заборавили су на савете да брину о сирочади и штите сиромаше (Јеремија 5,28). Свакога дана народ се све више удаљавао од Господа. У великом делу Библије, бар у пророчким књигама у Старом завету, забележено је да Господ позива свој залутали народ да се врати. Упркос свим злим делима која су чинили, био је спреман да им опрости, да их исцели и обнови. Али ако одбију, шта још може бити учињено?

Задатак пророка увек је био да пренесу Божју поруку, не да броје колико људи ју је прихватило, а колико одбацило. Мали је број оних који прихвате вест пророка у време када је проповедају. На пример, иако не знамо колико је људи живело у Нојево време, можемо претпоставити да већина није била спремна да послуша, с обзиром на мали број који је ушао у барку. Чини се да је тако било током целе свете историје.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 20,1-6. Како је Јеремијина вест била примљена?

Да бисмо боље схватили ове текстове, најбоље је да прочитамо шта је Јеремија пророковао, због којих изговорених речи се сукобио са особом на положају. У 19. поглављу Књиге пророка Јеремије налази се део тог пророчанства: Бог ће »пустити зло на то мјесто« (Јеремија 19,3), учиниће да народ падне од мача и да им тела поједу птице и животиње (Јеремија 19,7), и учиниће да Јудејци једу месо својих синова (Јеремија 19,9).

Иако ником не би било драго да буде у средишту таквог пророчанства, Пасхор је као вођа био нарочито уверећен. Његова прва реакција, као и већине народа, била је одбацивање поруке; уосталом, ко би желео да поверује у нешто тако страшно? Штавише, Пасхор је користећи свој положај казнио весника и тако начинио грешку. Наредио је да Јеремију истуку према закону (5. Мојсијева 25,1-3) и да га затворе у тамницу. Ослободио га је следећег дана, али ово болно и понижавајуће искуство није спречило Јеремију да настави да пророкује, овог пута не само против Јуде, већ нарочито против Пасхора и његове породице. Није прошло много, а судбина Пасхора и његове породице постала је застрашујући пример свима онима који су посматрали како их одводе у ропство. Ово је, такође, први пут да се у Књизи пророка Јеремије Вавилон спомиње као место изгнанства. (Поглавља, чак ни делови поглавља, нису дати у хронолошком реду.)

Замислите да је нешто слично пророковано за вас. Шта мислите каква би била ваша прва реакција, у односу на оно каква би требало да буде? (Каква би, иначе, требало да буде?) (Види: Дела 2,37)

ОГАЊ У ЊЕГОВИМ КОСТИМА

Оштре речи које је Јеремија упутио Пасхору и народу нису биле његове; оне нису биле изговорене из гнева зато што је један дан био затворен у тамници. Биле су то Господње речи које је требало да пренесе народу.

Међутим, оно што следи, потиче непосредно из Јеремијиног срца, а забележено је под надахнућем Светог Духа. То је искрени вапај људског бића коме се нимало не свиђају прилике у којима се нашао и јадикује због тога.

Прочитајте текст у Књизи пророка Јеремије 20,7-14. О чему он говори? Чему нас учи о Јеремијиној људској природи и такође нашој?

Његове речи у први мах делују богохулно. Неки се питају зашто је рекао да га је Господ обмануо када га је, од самог почетка, Господ упозорио да ће се суочити са жестоким противљењима. Ипак, он се жали: »Откад говорим, само говорим о 'насиљу и пустошењу'. Није нимало чудно што је народ против мене.«

Шта је кључно значење његових речи у 9. стиху 20. поглавља?

Пророк би волео да је одустао и престао да проповеда, али Божја реч била је попут огња у његовом срцу и његовим костима. Ово је упечатљива метафора која се односи на некога ко добро познаје свој позив и ко ће, упркос личном болу, следити тај позив без обзира на све. (Сличне мисли записане су у Књизи пророка Амоса 3,8. и 1. Коринћанима 9,16.)

У претходно поменутом тексту из Књиге пророка Јеремије учававмо борбу са којом се Јеремија суочава; видимо велику борбу која бесни у њему и изван њега. У једном тренутку слави Бога што избавља сиромаше из руке зликовачке; у следећем (као што ћемо видети сутра), проклиње дан у који је рођен.

Зашто је толико важно да слаavimo Господа, нарочито у тешким околностима, и да размишљамо о свим начинима на које је открио своју љубав према нама?

»ПРОКЛЕТ ДА ЈЕ ДАН...«

Чак и најоштрији критичари Библије морају да признају једну важну чињеницу: Библија не прикрива човекове слабости и недостатке. Са изузетком чистог и безгрешног Божјег сина, само у извештају о неколико библијских личности, чији су животи у одређеној мери представљени у Библији, нису откривене њихове слабости и мане. Ова чињеница односи се чак и на пророке. Као што је претходно речено, Бог коме су служили ови пророци је савршен; пророци који су Му служили нису били савршени. Они су, попут свих нас, били грешници којима је била потребна Христова правда која им је приписивана вером (Римљанима 3,22). Од Ноја до апостола Петра сви су били грехом упрљана бића чија је једина нада била, како Елен Вајт каже, да дођу пред Господа и кажу: »Спасење не могу да примим захваљујући својим заслугама или доброты, већ пред Бога износим помиритељску крв безгрешног Божјег Јагњета, које је узело на себе грехе света. Ово је моја једина заштита. Исусово име омогућује ми приступ Оцу. Његово уво, Његово срце отворено је за моју најслабију молбу, Он испуњава моје најдубље потребе.« (Елен Вајт, *Faith and Works*, стр. 106)

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 20,14-18. Шта овај текст говори о стању пророковог ума због одређених околности у којима се нашао?

Његове речи у овом тексту, наравно, подсећају на Јовове, који се нашао у много тежем положају од Јеремије (види: О Јову 3). Иако је Јеремија био уверен да чини Божју вољу, и да је Бог са њим, у овом тренутку обузео га је бол због његове тренутне ситуације. Ма колико да је у интелектуалном смислу схватао истину, она је сада била заклоњена његовом личном тугом.

Многи људи се у одређеним тренуцима могу наћи у сличним околностима: у интелектуалном смислу могу познавати сва Божја обећања, али притиснути тугом и болом потискују ова обећања, и све на шта могу да се усредсреде су њихове тренутне патње. Ово је разумљива реакција; не значи да је исправна, али је разумљива. Овде поново учожавамо Јеремијину људску природу, која је слична природи свих нас.

Да ли сте се икада осећали као Јеремија? Ако јесте, шта сте научили из тог искуства што вам може помоћи када се следећи пут будете тако осећали?

ЗАВЕРА ПРОТИВ ПРОРОКА

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 18,1-10. Каква важна начела у вези са тумачењем пророчанстава овде налазимо?

Каква кључна духовна начела, такође, налазимо у овим истим стиховима?

Господ је упркос свом злу и даље био вољан да народу пружи прилику да се покаје. Овде видимо, такође, Божју милост која се нуди онима који хоће да је приме. Чак и сада, још увек су имали времена да се врате, упркос свему што су учинили.

У овим стиховима, такође, можемо запазити да су многа пророчанства условна: Бог каже да ће учинити нешто, често се мисли на извршавање казне. Али ако се људи покају, Он неће учинити оно што је рекао. Божја дела су условна и зависе од начина на који људи одговоре. Он не би опомињао народ да се одврати од својих злих путева, а онда их, ипак, казнио, када се покају и врате на прави пут. Он у том случају неће извршити казну, и Он то јасно каже у овим текстовима.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 18,18-23. Из каквих разлога је народ хтео да то учини Јеремији? Какав одговор је Јеремија дао у складу са својом људском природом?

Јеремија се сигурно осећао веома узнемирено, јер су га осудили и напали припадници његовог народа зато што су, како су сами рекли, хтели да сачувају »закон«, »савете мудраца« и »речи пророка«. Колико људско срце заиста може бити подложно самообмани!

Какве поуке треба да научимо о томе колико пажљиви треба да будемо, када чинимо нешто у име Господње? Изнесите свој одговор у суботшколском разреду.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У тексту у Књизи пророка Јеремије 18,11-17. Господ говори свом народу да престану да чине одређена дела. У 11. стиху је забележено. »Вратите се дакле сваки са својега пута злога, и поправите путеве своје и дјела своја.« У 12. стиху Господ каже да Он већ зна да они неће послушати Његове опомене и молбе, већ ће наставити да чине »по мисли срца својега злога«. (12. стих) Господ затим говори шта ће учинити због њихове непослушности. Ово је један од библијских текстова који показује да Божје познавање наших будућих одлука донетих слободном вољом ни на који начин не утиче на нашу слободну вољу и одлуке које доносимо. Уосталом, зашто би их Господ молио да се врате са својих злих путева ако немају слободу да Га послушају? Оно што је јасно јесте да је Господ тачно знао какве одлуке ће донети и пре него што су их донели. Ова кључна истина, такође, је забележена у 5. Мојсијевој 31,16-21. Чак и пре него што су деца Израилева ушла у Обећану земљу, Господ је рекао Мојсију да Он зна да »ће се обратити к другим боговима и њима ће служити«. (5. Мојсијева 31,20) Ово је још један показатељ да Божје предзнање наших одлука не утиче на слободу којом доносимо те одлуке.

ЗА РАЗГОВОР:

1. Размишљајте више о последњем питању из одељка од четвртка. Скоро сви смо имали прилику да чујемо како људи кажу да су учинили нешто зато што им је Господ тако рекао? (Како бисте одговорили особи која то каже?) Иако нема сумње да ће нас Бог водити, на које начине можемо да испитамо то вођство да бисмо били сигурни да је заиста од Господа?

2. Јеремија је рекао да је реч Господња била попут »огња у његовим костима«. Шта можемо да учинимо да такав огањ гори и у нама?

3. Шта можемо пронаћи у текстовима за ову седмицу што ће нам помоћи да схватимо шта је све укључено у пробуђење и реформу? (Уосталом, зар није управо то Господ желео да учини у свом народу?) На пример, зашто је осећање наше грешности толико важно за пробуђење? Ако ово имамо на уму, зашто крст, и нада коју нуди, морају бити у средишту пробуђења?

СИМБОЛИЧНА ДЕЛА

Текстови за проучавање у току седмице: 1. Мојсијева 4,3-7; 4. Мојсијева 21,1-9; Исаија 29,16; Римљанима 9,18-21; Јеремија 19; Јеврејима 5,14; Јеремија 13,1-11.

Текст за памћење: »Или зар лончар нема власти над калом да од једне гукe начини један суд за част, а други за срамоту?« (Римљанима 9,21)

Сви који проучавају Библију знају да у њој има много симбола, појмова који су представљени другачијим концептима и идејама. Цела земаљска служба у Светињи, на пример, била је симболично пророчанство о плану спасења. »Смисао јеврејског верског система још није потпуно схваћен. Бескрајне и садржајне истине представљене су његовим обредима и симболима. Јеванђеље је кључ који отвара његове тајне. Познавање плана откупљења помаже нам да схватимо његове истине.« (Елен Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 133. оригинал) Помоћу симбола из земаљске Светиње или симбола у пророчким књигама (као што су Данило 2.7. и 8. поглавље; Откривење), и на многе друге начине, Господ је откривао истину људима. Исус је лично користио симболе у својим причама и поукама да би објаснио дубоке истине.

Књига пророка Јеремије је, такође, богата симболима и сликама. Ове седмице обратићемо пажњу на неколико симбола, шта представљају и које поуке можемо извући из њих.

ИСТИНА У СИМБОЛИМА

Свето писмо је веома богато различитим симболима. Углавном представљају истине које су значајније од самих симбола.

Прочитајте текст у 1. Мојсијевој 4,3-7. Шта представљају њихове две различите жртве?

На почетку Библије запажамо разлику између покушаја да се личним напорима дође на Небо (Кајиновово приношење жртава) и схватања да се спасење прима само милошћу, захваљујући заслугама распетог Спаситеља (Авељево приношење жртава).

Прочитајте текст у 4. Мојсијевој 21,4-9. Какав је симбол представљала бронзана змија подигнута на штапу? (Види: Јован 12,32)

»Израиљци су спасавали животе гледајући према подигнутој змији. Овим погледом изражавали су веру. Живели су зато што су веровали Божјој речи и ослањали се на средство које им је понуђено за оздрављење.« (Елен Вајт, Стварање, патријарси и пророци, стр. 431. оригинал)

У целом Старом завету служба у земаљској Светињи служила је као веома исцрпно симболично представљање плана спасења. Колико су Израиљци схватили значење свих обреда стотинама година било је отворено питање, мада нема сумње да су многи схватили најважнију од свих истина која је тим обредима поучавана: истина о заменичком помирењу по којој замена мора да умре уместо њих да би њихови греси били опроштени (види: 1. Коринћанима 5,7).

У ствари, службом у Светињи дати су нам симболи који не указују само на Исусову смрт, већ и на Његову првосвештеничку службу на Небу, предавентни суд, и коначно уништење греха на крају времена.

Којих још библијских симбола, који се односе на план спасења, можете да се сетите? Који симболи посебно говоре о Божјој спасоносној милости и нади?

ЛОНЧАРЕВА ГЛИНА

Какве важне истине можемо научити из ових стихова и симбола које налазимо у њима? (Види: 1. Мојсијева 2,7)

Јеремија 18,1-10. _____

Исаија 29,16. _____

Исаија 45,9. _____

Исаија 64,8. _____

Римљанима 9,18-21. _____

Нема сумње да је Јеремија желео да одустане од свега због сталних одбацивања и прогона са којима се суочавао. Да ли је било вредно да се мучи и бори за тај народ? Понекад му се сигурно чинило да је одговор на то питање: »Не!«

Међутим, док је посматрао лончареве руке, дата му је слика, симбол, да Господ ради са људима као што лончар ради са глином. Слика о лончару и глини, поред свих других истина које открива, учи о Божјој врховној власти. Односно, ма колико прилике са Јеремијине тачке гледишта изгледале безнадежно, симболика слике лончара и глине открила му је да на крају, упркос погрешним људским одлукама, чак и свесно учињеним, Господ држи контролу над целим светом у својим рукама. Он је апсолутни извор силе и власти. На крају ће извојевати победу без обзира како садашње прилике изгледају.

Павле вековима касније у 9. поглављу Римљанима посланице узима ову старозаветну слику и даље је обрађује, у основи је користи да људе поучи истим истинама, које је и Јеремија требало да научи. У ствари, Павле у Римљанима 9,21. можда још непосредније указује на текст из Књиге пророка Јеремије 18,6. Будимо сигурни да се на крају, упркос човековој слободној вољи и слободи избора, и честих кобних последица услед злоупотребе те слободне воље, можемо ослонити на апсолутну врховну власт нашег пожртвованог Бога пуног љубави, чија је љубав откривена на крсту. Зло неће победити; Бог и Његова љубав хоће. Какву дивну наду имамо!

ПРОПАДАЊЕ НАРОДА

Како можете да стекнете поверење у поуку о грнчару и глини без обзира на тренутне околности? Који други библијски текстови указују на стварност Божје врховне власти?

»Јер Ме оставише и оскврнише ово мјесто кадећи на њему другим боговима, којих не знаше ни они ни оци њихови, ни цареви Јудини, и напунише то мјесто крви праве.« (Јеремија 19,4)

У овом тексту наведено је неколико зала која су овладала Јудом. Поред тога што су оставили Господа, кадили »другим боговима« и проливали невину крв, они, такође, »оскврнише ово мјесто«. Јеврејска реч употребљена у овом тексту значи »учинити туђим«, »учинити страним« или »обесветити«. Текст не каже да ли је »ово мјесто« био Храм или Јерусалим. Кључна идеја је да народ треба да буде свет, посебан Господњи народ (види: 2. Мојсијева 19,5.6), другачији од народа у њиховом окружењу. Међутим, то се није догодило. Изгубили су свој јединствен карактер, одлике које би их учиниле сведоцима свету. Постали су као и остали народи.

Какве поуке за себе овде налазимо?

»И поградише висине Валу да сажижу синове своје огњем на жртве паљенице Валу, чега не заповједих нити о том говорих, нити Ми на ум дође.« (Јеремија 19,5)

Иако је појам жртвовања људи био познат у древном свету, Бог се гнушао овог обичаја. Забрањено је израиљском народу да га усвоји (5. Мојсијева 18,10). Израз преведен у претходном стиху као »нити Ми на ум дође« у јеврејском гласи »нити Ми се у срцу јави«. То је идиом који као израз указује колико је таква пракса била страна и далека Богу. Ако је ми, пала људска бића отврднута од греха, сматрамо ужасном, замислите како је изгледала светом Богу!

Ипак, временом, сила покварености и утицај одређене културе толико су обузели Његов народ који се до те мере изопачило да је и сам почео да врши овај страشان обред. Каква поука ово треба да буде за нас о томе колико лако можемо постати заслепљени владајућом културом и учествовати у обичајима којима бисмо били ужаснути да смо у заједници са Богом и у складу са Његовом речју, као што би требало да будемо (види: Јеврејима 5,14).

РАЗБИЈАЊЕ КРЧАГА

Као што смо видели у одељку од уторка, народ је пао у дубоки отпад. Нису схватили поруку која им је била упућена. Бог је затим преко пророка Јеремије учинио симболично дело које је, у идеалном случају, требало да им помогне да постану свесни опасности са којом су се суочавали.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 19,1-15. Шта је Јеремија требало да учини и шта је то дело требало да значи?

Јеремија је поново требало да оде у лончарев дом. Међутим, овога пута, Господ је желео да са собом поведе сведоке који ће видети шта ће учинити. Сведоци су били старешине и свештеници из Јуде (Јеремија 19,1). Као вође били су одговорни за оно што се догађало у народу, и зато је било потребно да приме вест коју Јеремија треба да објави помоћу овог упечатљивог симболичног чина. Могуће је да су се Источна врата (Јеремија 19,2), место на коме је требало да разбије крчаг, налазила у близини места на коме су лончари радили, и можда су управо испред те капије бацали остатке уништених судова. Тако је симбол био још снажнији.

Чему служи разбијени глинени крчаг? Ако је крчаг само напукао, могао би се употребити за нешто, мада не за првобитну намену. Међутим, Јеремија није требало само делимично да га оштети, већ да га разбије, чинећи га потпуно бескорисним. Тешко је замислити да народ поред оваквог чина и речи које су потом изговорене није схватио упозорење. Наравно, схватање опомене и понашање у складу са њом две су потпуно различите ствари.

У још већој мери је застрашујући очигледан крајњи исход онога што је Јеремија учинио. Ко може да поправи разбијени крчаг? Иако је Господ народу пружао наду за будућност, Јудејци су, ипак, у том тренутку били осуђени на пропаст, и они и њихова деца, ако се не врате на прави пут. Сва места која су оскрнавили својим срамним и грешним делима ускоро ће бити оскрнављена њиховим мртвим телима. Дубину њихове покварености можда можемо најбоље схватити величином казне коју им је њихово отпадништво донело.

Сетите се нечега што је уништено до те мере да не може да се поправи. За шта је првобитно било намењено и зашто је постало бескорисно? Морамо бити пажљиви да се ово не догоди и нама!

ЛАНЕНИ ПОЈАС

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 13,1-11. Какво симболично дело је наложено Јеремији да уради, и какву важну поуку је требало да пренесе?

Овај симболичан налог представља одређени проблем онима који се баве тумачењем зато што се река Еуфрат налазила стотинама километара далеко од Јерусалима. Јездри је било потребно четири месеца само у једном правцу да стигне на ово место (Јездра 7,9). Да би боље схватио поруку, Бог је наложио Јеремији да то учини четири пута. Зато неки проучаваоци Библије тврде да се овде ради о некој другој географској локацији. Са друге стране, неки тврде да је велика удаљеност коју је морао да пређе указивала колико ће далеко деца Израилјева бити одведена. Штавише, после повратка са дугог пута, Јеремија је могао да схвати каква ће радост због повратка завладати после 70 година ропства.

Шта год да је у питању, појас представља дом Израилев и дом Јудин, чист и неукаљан у време позива. Личност која носи појас је Бог лично. Ово, између осталог, показује колико је Бог био везан за свој народ. Неки коментатори су запазили важну чињеницу да је појас био ланен, од истог материјала од кога је била направљена свештеничка одећа (3. Мојсијева 16,4); уосталом, Јуда је требало да буде свештенички народ (2. Мојсијева 19,6).

Баш као што је појас био уништен, биће уништен и понос народа. Као што човек опаше појас око свог струка, тако се овај народ некада држао Господа и био Његов извор хвале и славе. Међутим, упрљао се и покварио у додиру са околним културама.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 13,11. и упоредите га са текстом из 5. Мојсијева 4,5-8. Како ови стихови показују шта се догодило израиљском народу? Какву поруку ови текстови имају за нас?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Слика лончара и глине, нарочито како је приказана у Римљанима посланици 9. поглављу, доноси занимљиво питање о томе колико схватамо Божја дела. Чињеница је, наравно, да их често не схватамо. То не треба да нас изненађује, зар не? Прочитајте текст из Књиге пророка Исаије 55,8. Ми као људска бића о многим питањима можемо да стекнемо само ограничена сазнања, нарочито о Божјим путевима.

Ово питање, ограниченост људског знања, откривено је оним што се назива »самореференцијални проблем«. Запамтите следећу реченицу: »Севиљски берберин брије све који се не брију сами.« Да ли Севиљски берберин брије себе? Ако се брије сам, не може да се брије сам зато што брије све који се не брију сами. Међутим, ако се не брије сам, онда мора себе да обрије, из истог разлога – зато што брије све који се не брију сами. Одговор представља нерешиву мисао која указује на ограниченост нашег разумевања. Ако наш разум не може да пружи прави одговор на питање које се тиче овоземаљских ствари, које изражава реченица о Севиљском берберину, колико му је још теже да се бави нечим тако дубоким као што је Божја природа и област Његовог деловања у свету? Оно што имамо је крст који нам даје велики разлог да верујемо у Њега и Његову љубав чак и кад оно што се догађа у свету, према нашем искуству, нема нимало смисла.

»Многи, размишљајући о пореклу греха и разлогу његовог постојања, остају веома збуњени. Они виде деловање зла, и његове страшне последице које се појављују у облику јада и очаја и питају се како се све то може догађати под сувереном владавином Онога који је бескрајан по својој мудроси, сили и љубави. Пред њима је тајна коју не могу одгонетнути. Обузети сумњама и несигурношћу, постају слепи за истине које су јасно откривене у Божјој речи, за истине које су неопходне за спасење.« (Елен Вајт, *Велика борба*, стр. 492. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Какве изазове у вези са питањем зла пред нас ставља идеја о Божјој врховној власти? Како нам схватање велике борбе помаже да одговоримо на тешка питања, макар и делимично?
2. Какве још симболе можете пронаћи у Библији? Зашто Бог уопште користи симболе? Које су предности коришћења симбола?

НАСТАВАК НЕВОЉА

Текстови за проучавање у току седмице: Јеремија 9; Јеремија 10,1-15; Римљанима 1,25; Јеремија 26; Дела 17,30; Дела 5,34-41.

Текст за памћење: »Него ко се хвали, нека се хвали тијем што разумије и познаје Мене да сам Ја Господ који чиним милост и суд и правду на Земљи, јер Ми је то мило, говори Господ.« (Јеремија 9,24)

Невоље и искушења Божјег слуге су се наставили. У ствари, велики део Књиге пророка Јеремије бави се изазовима и борбама са којима се пророк суочавао у покушају да наведе народ да саслуша речи које је Господ желео да им објави у својој љубави и бризи за њих.

Замислите шта би се догодило да је народ послушао Јеремију и прихватио пророково упозорење. Да су послушали – да су се народ, цареви и вође понизили пред Богом – не би их захватила страшна невоља. Прилика да се покају била им је дата. Чак и након толико погрешака и зла која су починили, врата откупљења и спасења нису се затворила. Била су отворена, али су они одбили да прођу кроз њих.

Са друге стране, нама је данас веома лако да одмахујемо главом због тврдоће њиховог срца. »Ово се пак све догађаше за углед њима, а написа се за науку нама, на које посљедак свијета дође.« (1. Коринћанима 10,11) Шта ћемо научити из ових примера?

»НЕГО КО СЕ ХВАЛИ...«

У 9. поглављу Књиге пророка Јеремије пророк је започео своје туговање, јер је видео неизбежне невоље које су се ближиле његовој земљи и народу. Бог је објавио суд над Јерусалимом, а када Бог нешто каже да ће учинити, Он то и учини. Оно са чим су Израиљци требало да се суоче није нешто што се догађа случајно, једна од оних страшних и необјашњивих појава које се повремено догађају. Не, оно са чим је требало да се суоче био је непосредан Божји суд. Схватање ових прилика покренуло је у Јеремији велику тугу. Његова туга, међутим, била је само мали одраз бола, који је Бог сигурно осећао.

Иако је оквир другачији, овај навод добро указује на ову идеју: »Крст нашим отупелим чулима открива бол који је грех, од самог свог зачета, наносио Божјем срцу. Богу наноси бол свако удаљавање од правде, свако окрутност дело, сваки човеков неуспех да достигне божански идеал. Кад су некада давно на Израил дошле невоље као неизбежна последица одвајања од Бога – подложност непријатељима, окрутност и смрт, било је речено да 'стадоше служити Господу; сажали Му се ради муке синова Израиљевих.' У свакој тузи њиховој Он бјеше тужан... и подиже их и носи их све вријеме.« (Судије 10,16; Исаија 63,9) (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 263. оригинал)

Прочитајте текст из 9. поглавља Књиге пророка Јеремије о пророковом туговању. Посебно се усредсредите на 23. и 24. стих. Зашто су ове речи важне и за нас данас?

Када наступи смрт, сви смо као »град без одбрамбених зидова«. Мудрост, моћ, богатство имају своју одређену улогу, али ослањање на њих, нарочито у време несреће или смрти, бескорисно је, безначајно и узалудно. У време објављивања опомене о пропасти, народу је било речено шта је заиста важно, а то је познавати и схватити, макар у мери у којој можемо, Божју љубав, доброту, правду и праведност. Шта нам још може пружити наду и утеху када нас све овоземаљско, људско, укључујући и наше тело, изневери?

Шта крст говори о Божјој љубави, доброти, правди и праведности?

СТВОРЕЊА ИЛИ СТВОРИТЕЉ?

Као што смо већ видели, Божји народ био је позван да буде другачији од околних народа, који су утонули у назнабоштво, идолопоклонство и лажна учења. Многе опомене дате у пет књига Мојсијевих посебно су се односиле на прихватање обреда израиљских суседа. Израиљци су требало да буду сведоци за истину о Господу као Створитељу и Откупитељу. Нажалост, велики део старозаветне историје представља извештај о томе колико су често прихватили управо оне обичаје на које су били упозорени.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 10,1-15. Како се Господ овде обраћа свом народу? Да је ово исто упозорење дато данас, у наше време, у нашој култури и у нашем животном окружењу, како би гласило?

Јеремија говори народу оно што је већ требало да зна: ови незнабожачки богови нису ништа друго до дело људских руку, плод људске грехом искривљене маште. Павле вековима касније наводи овај пример када пише о онима који »претворише истину Божију у лаж, и већма поштоваше и послужише твар него Творца, који је благословен вавијек. Амин«. (Римљанима 1,25)

Запазите како Павле у овом стиху упоређује Створитеља са оним што је створено. Овакво исто поређење представљено је у наведеним стиховима у Књизи пророка Јеремије, који говоре о немоћи и слабости »богова« у поређењу са Јединим правим. У свим овим текстовима Јеремија покушава да укаже народу да је безумно и бесмислено имати поверења у ове предмете, који не могу ништа да учине. Они су у супротности са Богом Створитељем, који није само створио свет, већ га одржава својом силом (види: Јеврејима 1,3).

Без обзира колико су ови текстови давно забележени, порука коју носе и даље је важна. Можда нећемо бити у искушењу да се поклонимо киповима направљеним људском руком и да их обожавамо; нити је већина између нас застрашена или забринута због знака на небу. Међутим, веома је лако да своје поверење поклонимо предметима који не могу да нас спасу као што ни идоли нису могли да избаве Јудејско царство у дан суда.

У шта бисмо могли имати више поверења него што би требало ако нисмо пажљиви?

ПОЗИВ НА ПОКАЈАЊЕ

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 26,1-6. Какву наду Господ нуди народу у овим стиховима?

Порука дата у овом тексту иста је као и порука која се јавља у целој Библији, Старом и Новом завету, а у питању је позив на покајање, да се окренемо од својих грехова и пронађемо спасење које Бог свима нуди.

Шта је порука следећих текстова? 2. Дневника 6,37-39; Језекиљ 14,6; Матеј 3,2; Лука 24,47; Дела 17,30.

»Становници Јуде ничега нису били достојни, али Бог, ипак, није хтео да их одбаци. Његово име преко њих требало је узвисити међу незнабошцима. Многи међу онима којима су Његове особине биле потпуно непознате, требало је да доживе лепоту божанског карактера. Бога је управо намера да објасни своје милостиве планове, навела да стално, изнова, шаље своје слуге, пророке, с поруком: 'Вратите се сваки са својега пута злога!' (Јеремија 25,5) 'Имена својега ради,' објавио је Бог преко Исаије, 'устегнућу гнев свој, и ради хвале своје уздржаћу се према теби, да те не истребим!' 'Себе ради, себе ради, учинићу, јер како би се хулило на име Моје? И славе своје нећу дати другоме!'« (Исаија 48,9.11) (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 319. оригинал)

Било да је реч о Старом завету или Новом завету, Божја порука је иста за све нас: ми смо грешници, грешимо, заслужујемо казну. Међутим, захваљујући Христовом крсту, захваљујући помирителској Исусовој смрти, Бог је омогућио свима нама да будемо спасени. Треба да признамо своју грешност, да се вером позивамо на Исусове заслуге, које су бесплатно дате упркос нашој недостојности, и да се покајемо за своје грехе. И наравно, право покајање обухвата одбацивање греха из нашег живота милошћу Божјом.

Без обзира шта смо учинили, можемо се покајати за своје грехе и примити опроштење. То је велики дар Јеванђеља. Због којих грехова треба да се покајете управо сада?

ПОЗИВ СМРТИ

Када посматрамо са своје тачке гледишта, тешко је поверовати да је народу отврднуло срце. Као што смо видели у јучерашњој поуци, Јеремијина порука, колико год оштра, била је испуњена надом. Да су се покајали, Бог би одвратио страшне казне, утемељене на заветним обећањима и проклетствима, које су требало да дођу на њих. Да су само чинили оно што треба, да су само били послушни Богу и примили благослов који би послушност донела, све би било у реду. Бог би им опростио, Бог би их исцелио, Бог би их обновио. Дар Јеванђеља, који би коначно дошао кроз Исусову жртву, био би довољан да опрости све њихове грехе и обнови народ.

Каква порука наде, обећања и спасења!

Какав одговор су упутили Јеремији поводом ове поруке? (Види: Јеремија 26,10.11)

У Израиљу је само законски сазван суд могао да изрекне смртну казну. Да би смртна казна била донета била је потребна већина гласова судија. Свештеници и пророци гонили су Јеремију својим погубним оптужбама. Желели су да га представе као политичког злочинца и издајника.

Како је Јеремија одговорио? (Јеремија 26,13-15)

Јеремија није нимало устукнуо; суочавајући се са смртном претњом, пророк, несумњиво у страху, ипак није ублажио ни једну једину реч из поруке коју му је Господ поверио. Бог га је на почетку посебно упозорио да не изостави ниједну реч (Јеремија 26,2). Тако, Јеремију који је понекад јадиковао, жалио се и проклињао дан када се родио, сада видимо као Бојјег човека који је убедљиво и верно стајао.

Када сте последњу пут морали верно да стојите за истину која је у Исусу? Ако никада нисте морали то да учините, шта онда није у реду?

ЈЕРЕМИЈИНО БЕКСТВО

Као што смо видели у јучерашњој поуци, без обзира на страхове и осећања, Јеремија се није поколебао. Био је потпуно свестан могуће смрти због става који је заузео. Веома јасно упозорио је кнезове и народ у 15. стиху 26. поглавља («знајте зацијело», рекао је) да ће ако га убију примити казну због проливања невине крви. Јеремија је знао да није крив за оно за шта су га оптуживали.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 26,16-24. Како је Јеремија избегао смрт?

Занимљиво је да су свештеници и пророци, они који су требало да буду духовне вође, били укорени од стране «старешина» и «обичног народа» који су стали у Јеремијину одбрану. Подсетили су све присутне на пророка Михеја, који је живео у Израиљу један век раније. Тадашњи цар није наудио Михеју, већ је послушао његов савет. Цео народ се покајао, а несрећа је избегнута, барем за неко време. Сада ови људи, Јеремијини савременици, мудрији од својих вођа, желели су да спрече народ да учине велику грешку убиством Божјег пророка.

Бранитељи су нагласили да Јеремија није крив за оно за шта га оптужују. Међутим, мржња свештеника и пророка постала је још јача. У њима се пробудио гнев и жеља за осветом, тако да ће другом приликом свом жестином кренути на Јеремију. Ослобађање значило је само тренутак олакшања за пророка. Није био потпуно изван опасности.

Овде видимо пример како су неки људи научили одређене поуке из историје док су други, иако познају исту историју, одбили да усвоје те исте поуке. Нешто слично догодило се вековима касније, када је фарисеј Гамалило упозорио друге вође како да се опходе према Исусовим следбеницима.

Прочитајте текст записан у Делима 5,34-41. Какве сличности постоје између овог догађаја и онога што се догодило Јеремији? Што је још важније, какве поуке можемо научити из историје и грешака оних који су живели пре нас?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»По том познасмо љубав што Он за нас душу своју положи.« (1. Јованова 3,16) Несумњиво је да можемо погледати око себе, у природу, међуљудске односе и чуда стварања, и сагледати Божју љубав, без обзира колико је грех уништио та дела стварања као и нашу способност да их ценимо или схватимо на прави начин. Међутим, на крсту вео је био покидан и свету је дато снажно и јасно откривење те велике љубави која је довела до онога што Елен Вајт назива »раздвајање божанских сила«. (*The SDA Bible Commentary*, 7. свеска, стр. 924)

Раздвајање божанских сила?

Божја љубав према нама била је толико велика да су Три лица божанства, која су од вечности гајила снажну међусобну љубав, поднела ово »раздвајање« да би нас откупила. »Боже мој, Боже мој, зашто си Ме оставио?« (Матеј 27,46) најјаснији је и најснажнији израз тог »раздвајања«, цене нашег спасења. Овде поново запажамо бол и патњу коју је Господ поднео због наших греха.

Није чудно, онда, што »имамо ми љубав према Њему, јер Он најприје показа љубав према нама.« (1. Јованова 4,19) Наравно, као пала људска бића ми само подражавамо ту љубав, а чак и то подражавање често је обавијено нашом себичношћу и грешним жељама. Божја љубав надмашује нашу; ми одражавамо Божју љубав на начин на који се небо огледа у нечистој и блатњавој води.

ЗА РАЗГОВОР:

1. Иако многи од нас данас не обожавају животиње или предмете у природи попут наших предака, на које начине смо још увек у опасности да од природе начинимо себи идола или бога?
2. Каква је улога покајања у животу хришћанина? Односно, поред покајања које доживимо када прихватимо Исуса, какву улогу покајање и даље има у животу вере?
3. Размишљајте о »раздвајању божанских сила«. Како треба да схватимо овај израз? Ако ништа друго, шта он говори о томе колико је грех погубан и колико има велику цену?

ЈОСИЈИНЕ РЕФОРМЕ

Текстови за проучавање у току седмице: 2. Дневника 33; Авакум 1,2-4; 2. О царевима 22; Филибљанима 2,3-8; 2. О царевима 23,1-28; 1. Коринћанима 5,7.

Текст за памћење: »Ни прије њега не бјеше таквога цара, који би се обратио ка Господу свијем срцем својим и свом душом својом и свом снагом својом, сасвијем по закону Мојсијеву, нити после њега наста такав као он.« (2. О царевима 23,25)

Родитељи знају колико је тешко гледати своју децу, нарочито када постану старија и изван њиховог утицаја, када доносе одлуке које нису за њихово добро. Наравно, ова брига не односи се само на родитеље и децу: сигурно смо у неком тренутку видели како пријатељи или рођаци доносе одлуке које су штетне по њих? То је негативна страна слободне воље. Слободна воља, нарочито у моралном смислу, не значи ништа. »Слободно« биће које може да изабере само оно што је исправно није истински слободно, нити заиста морално.

Велики део Светог писма представља извештај о Богу, који опомиње свој народ да не чини погрешне изборе. Књига пророка Јеремије углавном говори о овоме: Бог, који поштује слободну вољу и слободу избора, упућује молбе свом изабраном народу.

Иако, нажалост, већина извештаја није охрабрујућа, ове седмице уочићемо трачак наде; односно, проучаваћемо о једном од неколико царева који су, користећи слободну вољу, одлучили да чине »што је право пред Господом«.

ВЛАДАВИНА МАНАСИЈЕ И АМОНА

Ма колико волели да говоримо о објективности, о посматрању прилика онаких какве заиста јесу, као људска бића безнадежно смо субјективни. Видимо свет не толико какав он заиста јесте, већ на основу тога какви смо ми. Пошто смо пала и грешна бића, ова грешност утиче на наше посматрање и тумачење света у чијем окружењу живимо. На пример, како другачије можемо објаснити поступке особе као што је јудејски цар Манасија (око 686-643. год. пре нове ере), нарочито у раним годинама његовог трагичног отпада? Човек једва може да замисли како је тај цар у свом уму правдао ужасна дела, која је дозволио да се шире у Јуди.

Прочитајте текст из 2. Дневника 33. Како овај извештај описује грешност цара Манасије? Што је још важније, чему нас учи о Божјој спремности да опрости?

Нема сумње да је одвођење у оковима у Вавилон прилика да човек преиспита свој живот. Ипак, текст је јасан: Манасија се искрено покајао. Када се вратио на престо, желео је да поправи штету коју је нанео. Нажалост, штета је била већа него што је могао и да замисли.

»Међутим, ово покајање, иако значајно, дошло је прекасно да би могло да спасе царство од поквареног утицаја дугогодишњег идолопоклонства. Многи су се спотакли и пали и више никада нису се подигли.« (Елен Вајт, Историја пророка и царева, стр. 383. оригинал) Што је још жалосније, међу онима који су се нашли под страшним утицајем Манасијиног отпада био је његов син, Амон, који је дошао на престо после очеве смрти и који »чињаше што је зло пред Господом као што је чинио Манасија отац му; јер свијем ликовима резанијем, које начини Манасија отац његов, приношаше Амон жртве и служаше им«. (2. Дневника 33,22) Што је најгоре, Амон се за разлику од свога оца никада није покајао за своја учињена дела.

Ко у свом животу није доживео страшне последице чак и оног греха који му је опроштен? На каква обећања можете да се позивате за победу над грехом? Зашто се већ сада не позовемо на њих пре него што грех проузрокује жалосне последице?

Један проповедник једном приликом изјавио је: »Будите пажљиви када се за нешто молите. Можда управо то и добијете.« Израил се молио и чезнуо да добије цара попут околних народа. Добили су оно што су тражили, па велики део историје израиљског народа после раздобља судија чини извештај о томе како су се цареви на власти искварили и како су, под утицајем тога, искварили и народ.

Ипак, увек је било изузетака, као што је био цар Јосија, који је дошао на престо 639. године пре нове ере и владао до 608. године пре нове ере.

У каквим околностима је нови цар дошао на престо? (Види: 2. Дневника 33,25)

Народ је исказао своју вољу, и било је учињено према њој. Млади цар дошао је на престо у време великих немира, отпада, насиља, чак и у највишим слојевима власти. Видећи шта се догађа, многи верни у земљи питали су се да ли ће обећања дата старом Израилу икада моћи бити испуњена. »С људске тачке гледишта, божанска намера с изабраним народом изгледала је скоро неостварљива.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 384. оригинал)

Узнемиреност ових верних људи била је изражена у речима пророка Авакума. Прочитајте текст из Књиге пророка Авакума 1,2-4. Шта пророк каже?

Нажалост, одговор на проблеме изазване неправдом, насиљем, борбом и безакоњима доћи ће, али са севера, од Вавилонца, које ће Бог употребити да донесе суд над својим тврдовратим народом. Као што све време можемо да видимо, није морало тако да буде; међутим, пошто су одбили да се покају, суочили су се са казном коју су њихови греси донели.

Колико често се са човекове тачке гледишта чини да је божанске намере немогуће остварити? Шта ово говори о томе да је потребно да иступимо у вери изван онога што видимо или у потпуности схватамо?

ЈОСИЈА НА ПРЕСТОЛУ

»Осам година бијаше Јосији кад поче царовати, и царова тридесет и једну годину у Јерусалиму. Матери му бјеше име Једида, кћи Адајева, из Воската. Он чињаше што је право пред Господом, и хођаше свијем путем Давида оца својега и не одступаше ни надесно ни налијево.« (2. О царевима, 22,1.2) Узимајући у обзир прилике у којима је ступио на престо, шта је толико изузетно у овим текстовима?

Библија не даје никакво објашњење о овом изузетном младићу који је, узевши у обзир све околности, требало да буде покварен и грешан као и његов отац пре њега. Међутим, није било тако. Какви год разлози да су у питању, он је изабрао другачији пут, а то је да врши позитиван, иако сасвим ограничен, утицај на народ.

У 2. О царевима 22. поглављу забележено је шта је Јосија учинио за Храм. Од тренутка посвећења Храма од стране Соломуна, прошло је много векова до Јосијиних реформи (622. год. п.н.е.). Цареви нису много водили рачуна о Храму. Грађевина која је некада дивно изгледала, временом је оронула. Млади цар је увидео да Храм више није подесан за одржавање богослужења што је била последица дугих година небриге.

Шта је Јосија учинио када је увидео да се Храм налази у тако рђавом стању? 2. О царевима 22,3-7.

Данас бисмо рекли да је цар послао свог министра финансија првосвештенику и затражио од њега да испланира и надгледа набавку потребног материјала и радове приликом обнављања Храма. Нису морали да дају извештај о новцу, који им је поверен, зато што су њиме верно располагали. Какви год да су разлози у питању, Јосија им је указао поверење, и колико извештај показује, то поверење су оправдали.

Обнављање Храма је важно, али шта је заиста кључно за право пробођење и реформу? (Види: Филибљанима 2,3-8).

Обнављање Светиње, која је дуго била средиште богослужења у израиљском народу, било је важно, али обнављање грађевине није било све што је било потребно. Најлепша и највелелепнија грађевина, иако саграђена да помогне верницима да сагледају Господњу силу и сјај, сама по себи није довољна да побуди побожност међу народом. Историја је пуна тужних извештаја о људима који у једном тренутку »славе Бога« у некој лепој цркви, а у следећем чине окрутна дела, која су можда и подстакнута оним што су научили унутар те дивне грађевине.

Шта се догодило за време обнављања Храма? У чему је велики значај Јосијине реакције на ове догађаје? 2. О царевима 22,8-11.

Пронашли су књигу закона; који део, или можда целину, Библија не открива. Вероватно је пронађена у зидовима негде у Храму.

Прочитајте текст у 2. О царевима 22,12-20. Какву поруку од Бога је Олда упутила народу и цару Јосији? Како ми треба да схватимо ове речи?

Олда је пренела исту поруку коју је Јеремија прорекао већ неколико пута. Народ који се окренуо од Господа ископао је сопствене гробове својим делима, и требало је да пожње последице.

»Господ је Јосији послао поруку преко Олде да се уништење Јерусалима не може избећи. Чак и да се народ сада понизи пред Богом, не може избећи заслужену казну. Њихова чула тако дуго отупљивана злим делима допринела би да се, уколико казна не би била извршена, врло брзо врате свом старом грешном путу. Пророчица је одговорила: 'Кажите човјеку који вас је послао к мени, овако вели Господ, ево, пустићу зло на то мјесто, и на становнике његове, све што говори књига коју је прочитао цар Јудин, зато што ме оставише, и кадише другим боговима да би Ме гњевили свим дјелима руку својих, зато се гњев мој распалио на то мјесто и неће се угасити.'« (2. О царевима 22,15-17) (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 399. оригинал)

ЈОСИЈА СПРОВОДИ РЕФОРМЕ

Упркос упозорењу да ће наступити пропаст, Јосија је и даље био одлучан да чини »што је право пред Господом«. Несрећа можда није могла бити спречена, али »најављујући казнене мере Неба, Господ није искључио могућност покајања и поправљања; откривајући по томе Божју спремност да своје судове ублажи милошћу, Јосија је одлучио да предузме све што је у његовој моћи да покрене одлучне реформе«. (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 400. оригинал)

Прочитајте текст из 2. О царевима 23,1-28. Шта је била суштина реформи које је верни цар тежио да покрене у свом грешном народу? Шта ова дела говоре о рђавом стању које је владало у изабраном народу?

Јосија је окупио сав народ у Јерусалиму да би обновио завет са Богом. Прочитали су недавно пронађену књигу закона, а затим су се заветовали да ће следити Бога Израилјевог.

Цар није извршио овај посао сам, већ је од оних који су имали духовне одговорности затражио да учине све што је потребно. На пример, током векова различити предмети – кипови и симболи који су подстакли стране облике богослужења у Израилу – били су доношени у Храм. Понекад су били наметнути народу као услов мира; цареви су их понекад излагали да би означили успостављање мира или знак предаје. Какви год разлози да су у питању, ти предмети нису припадали том месту, и Јосија је наредио да их уклоне и униште.

Такође, прослава Пасхе у време спровођења Јосијиних реформи није се одржавала само у домаћинствима, као што је био обичај у претходном раздобљу, већ ју је сада цео народ заједно славио. Њена симболична порука упућена народу била је да су оставили старо раздобље за собом, и да су сада ступили у ново време у коме су се заветовали да ће служити правом Богу, који их је извео из Египта, који је обезбедио дом за племена као што је обећао, и који је био са њима у њиховом свакодневном животу.

Заједничко слављење Пасхе у народу било је значајно, јер је означило почетак неког новог раздобља, јер је старо дошло своме крају. Шта пасхални симболи треба да значе нама као адвентистичким хришћанима? (Види: 1. Коринћанима 5,7)

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Као што је у поуци већ било речено, дубина грешности у коју је Израил утонуо може се сагледати у обиму реформи које је Јосија морао да спроведе? Како је народ могао да падне тако дубоко? У одређеном смислу одговор је лак: зато што је човечанство пало тако дубоко. У којој мери је човечанство деградирано приказано је у познатом истраживању спроведеном 1960-их година на Универзитету Јејл.

Учесници су се добровољно јавили преко огласа у новинама. Речено им је да треба да пуштају електричне шокове људима везаним за столице у другој просторији. Прекидачи чијим притискањем су шокови пуштани обележени су по јачини, од »слаб шок« до »опасност: снажан шок«, укључујући још два који су обележени знаком »xxx«. Учесницима је речено да пуштају шокове према упутствима научника који воде експеримент. У суседној просторији могли су да чују вриске и преклињања за милост. Људи су се заправо само претварали: уопште нису примали електричне шокове. Циљ ове студије био је да се утврди колико далеко ће ови »обични« учесници ићи у нашошењу бола, како су мислили, онима које нису познавали, само зато што им је тако било наложено. Резултати су били застрашујући. Иако су многи учесници постали узнемирени, забринути, чак и љути, нису престали, у запањујућих 65 процената, да пуштају најјаче »шокове« овим људима, верујући да их заиста повређују. »Обични људи«, написао је научник који је спровео експеримент, »једноставно радећи свој посао, без икаквог одређеног непријатељства са своје стране, могу да постану оруђа у ужасно деструктивним процесима.« Колико је »обичних« људи чинило страшне ствари током историје, чак и данас? Превише их је, то је сигурно. Зашто? Хришћани знају одговор. Ми смо грешници, то је јасна и једноставна чињеница.

ЗА РАЗГОВОР:

1. Шта извештај о Јосијиној реформи говори о важности Божје речи у нашем животу?

2. Овде можемо поставити следеће питање: ако је било прекасно да се несрећа избегне, зашто је упућен позив на покајање, пробуђење и реформу? Шта је био циљ свега тога? Какав бисте одговор дали? Одговор можемо пронаћи у томе колико такво пробуђење може утицати на људе појединачно у поређењу са народом у целини.

ЈЕРЕМИЈИН ЈАРАМ

Текстови за проучавање у току седмице: Јеремија 16,1-13; Осија 1,1-3; Јеремија 27,1-18; Данило 4,25; Јеремија 28; 2. Тимотију 4,3.4.

Текст за памћење: »А свима говораше: ко хоће да иде за Мном нека се одрече себе и узме крст свој и иде за Мном.« (Лука 9,23)

Као што смо већ видели, Божји пророци нису проповедали само речима већ и очигледним поукама. Понекад су морали одређеним поступцима у свом животу да објаве поруку; то је био још један начин да открију суштину.

Тако је Јеремија био поново позван да на практичан начин објави вест. Као прво, морао је да носи дрвени јарам. »Овако ми рече Господ: начини себи свезе и јарам, и метни себи око врата.« (Јеремија 27,2) То је сигурно био мучан задатак, који је постао још тежи, када је лажни пророк почео да противречи ономе што је Јеремија рекао. Ове седмице сагледаћемо истину и грешке које су прионеле за срце и ум народа. Видећемо, такође, како вест о милости може бити лажна вест.

Јеремији је, такође, било забрањено да плаче са онима који су у жалости и да се радује са онима који се радују. Циљ је био да помогне припадницима народа да схвате шта ће се догодити због њихових греха, да их подстакне на покајање и послушност, ублажавајући тако страшне последице њихових грешних дела.

САМАЧКИ ЖИВОТ

Јеремијин живот је без икакве сумње био тежак. (Он је први то признао!) Прилике су, међутим, биле чак и теже него што можемо и да замислимо.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 16,1-13. Какву поруку је Господ овом приликом упутио Јеремији? Ма колико сурова, на који начин је представљала благослов за пророка? (Упоредите: Осија 1,1-3)

У поређењу са Осијом, који је требало да се ожени блудницом да би указао на рђав однос, који је влада између Господа и Израиља због духовне прељубе народа, Јеремији је наложено да се уздржи од ступања у брак и самим тим да нема децу. У ондашње време и ондашњој култури ово је била прилично ретка и крајња појава. Оснивање породице у Израиљу било је веома важно за сваког младог човека. Поред љубави и заједнице између супружника, оно је било важно и због продужавања породичног имена. Зашто је Бог наложио Јеремији да не оснива своју породицу? Његов живот требало је да буде очигледна поука о томе да ће наступити страшно време у коме ће породице бити уништене и када ће бол због раздвајања постати тежак терет преживелима. То што Јеремија није имао породични живот била је стална опомена и поука за његове савременике.

Јеремија је био усамљен и у другим областима живота. Било му је забрањено да улази у домове у којима влада жалост; ово је указивало на неспремност народа да одговори Божјим позивима на покајање и пробуђење.

Такође, није требало да се придружује радосним свечаностима и прославама. Овакво поступање било је симбол будућег времена у коме ће Вавилонци прекинути сваку њихову радост и весеље.

Јеремија је на овај начин био лишен међуљудских веза које настају у тренуцима жалости или радости. Јеремијин живот и жалост коју је осећао требало је да буду очигледне поуке. Да је народ само нешто научио из њих!

Како овај извештај може да нам помогне да ценимо подршку коју примамо од других или коју ми њима пружамо? Ма колико да је ова подршка важна, како можемо схватити да је најбоља подршка она коју добијамо од Господа?

ЈЕРЕМИЈИН ЈАРАМ

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 27,1-18. Какву је поруку Господ овде упутио народу? Зашто су је многи који су је чули сматрали издајом?

Јарам који је Јеремија морао да стави на себе био је очигледно знак понижења које ће народ доживети, односно знак војне окупације. (У текстовима у 5. Мојсијевој 28,48. и 1. О царевима 12,4. јарам се користи да означи потлаченост.) Јеремија је у физичком смислу морао да искуси шта значи напад вавилонске војске. Дрвени јарам који је Јеремија ставио на своје руке и рамена био је дугачак један и по метар и осам центиметара дебео. Суштина његове поруке била је да ће Господ, ако се народ побуни против Вавилона, то схватити као да се побунио против Њега, и да ће та побуна доживети пропаст.

Иако у оригиналном тексту постоје одређене нејасноће, изгледа да Јеремија није морао да направи јарам само за себе, већ и за изасланике страних земаља који су дошли у Јерусалим и ковали заверу против Навуходоносора – упркос Господњим опоменама да то не чине. Пошто је природна реакција да се у таквим околностима супротстави страном освајачу, што су и желели да учине, нема сумње, да Јеремијине речи онда нису биле нимало добродошле.

Шта је нарочито важно у поруци забележеној у Књизи пророка Јеремије 27,5? (Види: Данило 4,25)

Као што запажамо у целој Библији, Старом и Новом завету, Господ је као Створитељ суверени Владар целе Земље. Чак и усред онога што нам се чини као метеж и велика несрећа (напад и владавина незнабожачког народа), открива се Божја власт и сила. Ово је требало да буде извор наде, и јесте извор наде, свима у верном Остатку.

Јадно је бити у јарму ропства. Међутим, запитајте се да ли сте ви некога ставили под неправедан јарам, ако јесте, зашто га одмах не уклоните?

СУКОБ ПРОРОКА

Рђава вест је рђава вест, често или не желимо да је чујемо или је одбацујемо. Исто се догодило и у Јуди док је Јеремија, носећи јарам, упућивао јасну опомену народу. »Запрештење окупљених представника многих народа није имало граница, када им је Јеремија, носећи јарам покорности око врата, објавио Божју вољу.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 444. оригинал)

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 28,1-9. Замислите да сте Јудејац и да посматрате све ове догађаје. У шта бисте поверовали? У шта бисте желели да поверујете? Из ког разлога бисте пре поверовали Ананији него Јеремији?

Јеремија је подигао свој глас у име Господње, и Ананија је говорио у име Господње. Међутим, ко је објављивао Божју вест? Нису могла обојица! Нама данас одговор је очигледан. Људима тог времена било је теже, иако је Јеремија изнео снажне чињенице у 8. и 9. стиху: пророци су у прошлости проповедали исту вест као и ја, вест о суду и пропасти.

»У присутности свештеника и народа, Јеремија их је ватрено позивао да се, у току раздобља које је Господ одредио, привремено покоре вавилонском цару. Он је људима из Јуде наводио речи пророка Осије, Авакума, Софоније и других, чије су поруке укора и опомене биле сличне његовим. Он их је подсећао на догађаје који су се одиграли да би се испунила пророчанства о казнама које треба да стигну непокајане грешнике. У прошлости су Божје казне погађале непокајане, откривајући тачност испуњавања Божје поруке упућене преко Његових гласника.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 445. оригинал)

Укратко речено, као што ми данас треба да учимо поуке из свете историје, тако се Јеремија трудио да наведе народ свога времена да учини исто: учите из прошлости, да не бисте чинили исте грешке као и ваши преци. Ако им је раније било тешко да га послушају, сада поред Ананијине »службе« којом му се супротстављао, Јеремијин задатак био је још тежи.

Чинило се да Ананија, чије име значи »Бог је милостив«, објављује вест благодати, праштања и спасења. Какве поуке треба да научимо из живота овог лажног проповедника милости?

ГВОЗДЕНИ ЈАРАМ

Сукоб између пророка није се завршио само на речима. Прерастао је у сукоб делима. Послушан Божјем налогу, Јеремија је ставио дрвени јарам око свог врата; био је то очигледан симбол поруке коју је објављивао народу.

Шта је у пророчком смислу био симбол онога што је Ананија учинио? Јеремија 28,1-11.

Замислите, на пример, да је неко ко је чуо Исусове речи у тренутку када је проклео смоквино дрво (Марко 11,13.19-21) и ко је знао шта се догодило, поново засадио ново смоквино дрво на истом месту, све у покушају да побије Исусово пророчанство. То је управо оно што је Ананија учинио Јеремији и његовом пророчанству које је било представљено јармом око његовог врата. Био је то чин отвореног одбацивања Јеремијиних речи.

Запазите, такође, Јеремијину реакцију. У тексту није забележено шта је рекао када му је јарам био сломљен. Он се само окренуо и отишао. Да се извештај овде завршава, чинило би се да се пророк повукао поражен.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 28,12-14. Шта се затим догодило? Каква је била Јеремијина нова порука?

Јеремијин одговор није био порука освете: ти си ми ово учинио, и ја ћу теби учинити исто, већ још једна јасна порука од Господа, али снажнија од претходне. Ананија је можда могао да сломи дрвени јарам, али ко може да сломи гвоздени? Господ им је тиме рекао да својом тврдоглавошћу и непослушношћу само још више погоршавају свој положај. Ако мислите да је дрвени јарам рђав, уверите се какав је гвоздени.

Има ли неког ко није пошао тежим путем и ко својом тврдоглавошћу није још више отежао одређене прилике? Када је реч о заједници са Богом, зашто је увек боље да се одмах покоримо и предамо Богу него да наставимо да се боримо и себи отежавамо?

ПОУЗДАТИ СЕ У ЛАЖИ

»Чуј, Ананија; није те послао Господ, а ти си учинио да се народ овај поузда у лаж.« (Јеремија 28,15)

Одговор ко је у праву, Јеремија или Ананија, ускоро је стигао. У Књизи пророка Јеремије 28,16.17. забележена је судбина лажног пророка, која је била управо онаква каква је требало да буде према речима правог пророка.

Ананија, иако је умро, и даље је наносио штету народу. Утицај његових дела и даље се осећао. Он је учинио да се народ »поузда у лаж«. Јеврејски глагол употребљен овде је хипхил, облик глагола »поуздати се«. Он је учинио да се поуздају у лаж, не у смислу да их је физички присилио на то, већ путем обмане. Иако га Господ није послао, он је говорио у име Господње, што је за Јуду имало велику важност. Поред тога, Ананијина порука о »милости«, »избављењу« и »откупљењу« била је сигурно оно што је народ желео да чује, узимајући у обзир велику претњу коју је Вавилон представљао за народ. Међутим, било је то лажно »јеванђеље«, лажна вест о спасењу коју им Господ није упутио. Тако, у време када је народ требало да слуша Јеремијине речи и његову вест о откупљењу, слушали су Ананију, што је њихове невоље учинило још тежим.

Шта следећи текстови имају заједничко са текстом из Књиге пророка Јеремије 28,15?

2. Тимотију 4,3.4. _____

2. Солуњанима 2,10-12. _____

Прилике ни данас нису другачије: налазимо се усред велике борбе, битке за срца и умове људи на овом свету. Сотона марљиво ради да наведе што је могуће више људи да се »поуздају у лаж«, а та лаж јавља се у многим облицима и формама. Уосталом, будући да је Исус изјавио: »Ја сам Пут и Истина и Живот« (Јован 14,6), сотонине лажи, које не садрже истину каква је у Исусу, могу се односити на било шта.

Какве лажи преовладавају у вашој култури данас? Зашто је ослањање на Исуса и Његову реч наша једина заштита од њих?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Као што смо видели, народ је желео да поверује у добре вести, а не лошу. Желели су да поверују, на пример, у Ананијину вест, не Јеремијину. И данас је тако. Многи и даље тврде, на пример, да ће се наш свет временом поправити. Ипак, чак и атеиста попут Терија Иглтона увиђа колико је та идеја немогућа. »Ако је икада постојао побожни мит и лаковерно сујеверје, онда је то либерално-рационалистичко веровање да смо сви на сигурном путу ка бољем свету. Овај крхки тријумфализам је заостатак из херојске епохе либерализма, када је јачао утицај средње класе. Данас стоји одмах уз цинизам, скептицизам или нихилизам под чијим се утицајем велики део тог честитог рода изопачио.« (*Reason, Faith, and Revolution: Reflections on the God Debate*, стр. 70) Иако су се одређени видови живота побољшали, наш свет нам сам по себи нуди мало наде, мало утехе, нарочито у дугорочном смислу. Ако желимо да гајимо стварну наду, она мора бити повезана са нечим божанским, не овоземаљским. И наравно, Јеванђеље управо о томе говори: о божанском и натприродном деловању у нашем свету и нашем животу. Без тога, шта друго имамо до само више Ананија и њихових лажи?

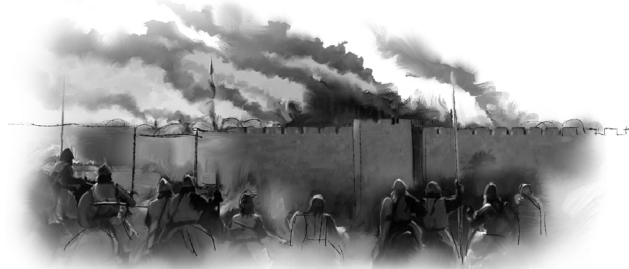
ЗА РАЗГОВОР:

1. Размислите о будућности Земље као целини, макар само са људске тачке гледишта. Да ли пружа одређену наду или обећања, или делује застрашујуће, опасно и несигурно? Како можете образложити свој одговор?

2. Јеремијина порука, као што смо видели у оквиру Ананијиних лажи, била је гледати у прошлост, гледати у историју, и учити из ње. Елен Вајт је записала нешто слично: »Не треба да се плашимо будућности, осим ако заборавимо како нас је Господ водио у прошлости и како нас је поучавао.« (Елен Вајт, *Life Sketches*, стр. 196) Шта је тиме мислила да каже? Шта смо доживели у прошлости, какве поуке смо примили, што нам може помоћи да се припремимо за оно што ће несумњиво доћи у будућности?

3. Ананија је објавио лажну поруку о милости. Каквих порука о милости се ми данас морамо чувати? Милост је, наравно, наша једина нада, али на који начин може бити представљена као лаж?

РАЗОРЕЊЕ ЈЕРУСАЛИМА

Текстови за проучавање у току седмице: Језекиљ 8; Римљанима 1,22-25; Јеремија 37,1-10; 38,1-6; Јеремија 29,1-14; Данило 9,2.

Текст за памћење: **»И тражите добро граду, у који вас преселих, и молите се за њ Господу, јер у добру његову биће вама добро.« (Јеремија 29,7)**

»Још само неколико кратких година и вавилонски цар биће употребљен као оруђе Божјег гнева против тврдовратог Јуде. Неколико пута Јерусалим ће опкољавати и заузимати Навуходоносорове нападачке војске. Чета за четом, у почетку само неколико људи, а касније и хиљаде и десетине хиљада, биће одвођене у заробљеништво у земљу Сенар, да тамо живе у присилном изгнанству. Јоаким, Јоакин, Седекија – сви ови јудејски цареви, један за другим, постајаће вазали вавилонског владара, и један за другим устајаће против њега. Оштре и све оштрије казне биће примењиване против бунтовног народа, све док на крају цела земља не буде опустошена, Јерусалим разрушен и спаљен огњем, Храм који је Соломун саградио разорен, а Јудино царство оборено да се више никада не уздигне до положаја који је некада заузимало међу народима на Земљи.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 422.423. оригинал)

Као што смо видели, и као што ћемо видети у овој поуци, ништа им се од овога није догодило, а да им пре тога пророци нису упутили многобројне опомене и молбе, нарочито Јеремија. Непослушност народа донела је само пропаст. Учимо из њихових грешака!

ПЛАКАЊЕ ЗА ТАМУЗОМ

Иако се Јеремија можда понекад осећао веома усамљеним, ипак није био сам. Бог је позвао Језекиља, његовог савременика, који је био међу заробљеницима у Вавилону, да утеши и опомене изгнанике, као и да потврди оно што је Господ говорио преко Јеремије свих тих дугих и тешких година. Својом службом Језекиљ је требало да упозори заробљенике да не поверују у лажна предвиђања о раном повратку из Вавилона. Он је, такође, требало да прорекне, различитим симболима и порукама, разорну опсаду пред којом ће на крају Јерусалим пасти зато што је народ одбио да се покаје и окрене од својих греха и отпадништва.

Прочитајте текст из Књиге пророка Језекиља у 8. поглављу. Шта је пророку било показано? Шта ово виђење говори о томе колико утицај владајуће културе може бити снажан, и како може утицати чак и на оно најсветије? Какве се опомене овде налазе за нас?

Без обзира колико су често, и јасно, Мојсијеви списи и пророци упозоравали на идолопоклонство и служење другим боговима, ови стихови показују да је народ управо то чинио, чак и унутар светих просторија у Храму. »Плакање за Тамузом« био је обред оплакивања посвећен месопотамском богу. Не чуди нас што је у 2. Дневника записано: »И сви главари између свештеника и народ гријешише веома много по свијем гаднијем дјелима других народа, скврнећи дом Господњи, који бјеше посветио у Јерусалиму.« (2. Дневника 36,14)

Пажљиво прочитајте текст у Књизи пророка Језекиља 8,12. Израз »писана клијет« (у дословном преводу: одаје њихових кипова) помало је нејасан. Може се односити на одаје у којима су држали своје идоле или на одаје своје уобразиље, свога срца. У сваком случају, старешине, вође, пале су толико дубоко да су изјавили да Господ не види шта чине, да их је Господ напустио, што је био само други начин да кажу: »Господ не мари за овакве ствари; оне су неважне.« Управо тамо, у светим одајама Божјег храма, ови људи учествовали су у најужаснијим облицима идолопоклонства, чинећи све што им је путем Божје речи нарочито било забрањено да чине. Што је још горе, у свом уму правдали су своја дела. Овде поново видимо шта је апостол Павле мислио када је говорио о онима који служе ствари уместо Створитељу (види: Римљанима 1,22-25).

ЖАЛОСНА ВЛАДАВИНА ЦАРА СЕДЕКИЈЕ

Седекија, чије име значи »Јахвина праведност«, био је последњи јудејски цар, који је владао у време уништења земље од стране Вавилоњана 586. године пре нове ере. У почетку чинило се да је вољан да послуша Јеремијине речи и покори се вавилонској власти. Међутим, овакав став није дуго задржао.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 37,1-10. Какву опомену је Јеремија упутио цару Седекији?

Под притиском својих поданика, највероватније кнезова, Седекија је занемарио Јеремијине опомене и склопио војни савез са Египтом, у нади да ће осујетити вавилонску претњу. (Види: Језекиљ 17,15-18) Као што је и био на време упозорен, Египћани нису успели да их избаве.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 38,1-6. Шта се догодило Јеремији (поново) зато што је објављивао Божју реч народу?

Као што је Исус рекао: »Нигдје није пророк без части до на постојбини својој и у роду и у дому своме.« (Марко 6,4) Јадни Јеремија поново се суочио са гневом својих сународника. Мада, попут остатка народа, није могао рећи да није био упозорен. Ипак, у његовом случају, опомена се односила на искушења са којима ће се суочити ако остане веран, а остао је!

Јеремији је сигурно било тешко зато што је био оптужен да слаби морал у народу. Уосталом, у време када се народ суочавао са спољашњим непријатељем, коме су хтели да пруже отпор, Јеремија је већ годинама говорио да је све већ изгубљено, да не могу да победе, да чак и Господ није на њиховој страни. Зато је разумљиво што су хтели да га ућуткају. Тако огрезли у греху, нису чули Господњи глас који им се обраћао; они су заправо мислили да је у питању непријатељски глас.

Колико год да су тешкоће биле мучне, размислите о томе у којој мери је Јеремији било још теже, док је слушао оптужбе да жели да нанесе зло свом народу, а не да му донесе добро. Како се осећамо када нас оптуже да повређујемо оне којима покушавамо да помогнемо?

ПАД ЈЕРУСАЛИМА

Велика опсада Јерусалима почела је у јануару 588. године пре нове ере, и трајала је до краја лета 586. године пре нове ере. Јерусалим је одолевао више од две године пре него што се Јеремијино пророчанство испунило, а вавилонска војска успела да уђе у град и уништи га. Глад је била толико велика унутар градских зидова да су браниоци града изгубили сву снагу и више нису могли да пружају отпор. Цар Седекија побегао је са својом породицом, али узалуд. Био је заробљен и одведен пред Навуходоносора, који је погубио његове синове пред његовим очима. О овом тужном извештају можемо читати у Књизи пророка Јеремије 39,1-10.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 40,1-6. У чему је значај Невузарданових речи упућених Јеремији?

Задивљујуће је колико је овај незнабожачки заповедник много боље схватио прилике него Јеремијин народ! Очигледно је да су Вавилоњани знали нешто о Јеремији и његовом раду. Опходили су се према њему другачије него према осталима, на пример Седекији (види: Јеремија 39,11.12). Текст не каже зашто је овај незнабожачки вођа приписао уништење Јерусалима Господњој казни за грехе народа, а не надмоћности својих богова над Јудом. Шта год да је у питању, то је запањујуће сведочанство како је Господ, чак и усред такве непотребне несреће, себе делимично открио незнабошцима.

Какву ће одлуку Јеремија донети – да оде са заробљеницима у Вавилон, или да остане са преосталим народом у земљи? С обзиром на околности у којима су се сви нашли, изгледу нису били нарочито повољни. Свакако, духовне потребе обе групе биле су велике, и Јеремија је могао да обавља своју службу куда год да пође. Јеремија је одлучио да се придружи онима који су остали у земљи, сиромашном народу коме је без сумње било потребно ово охрабрење и помоћ коју су могли да добију (види: Јеремија 40,6.7).

Како можете да служите другима, без обзира у каквим се околности-ма налазите? Зашто је важно, чак и за вас, да служите на све могуће начине?

СВИМ СРЦЕМ СВОЈИМ

»И тражићете Ме, и наћи ћете Ме, кад Ме потражите свијем срцем својим.« (Јеремија 29,13) Какво је ваше лично искуство са овим обећањем? Шта значи »свијем срцем својим«?

Господ зна и почетак и крај. Док се народ у Јерусалиму још увек борио против Вавилоњана, и даље се надајући да су речи лажног пророка истините, Господ је преко Јеремије говорио о будућности, обраћао се онима који су већ били у Вавилону и онима који ће се на крају тамо наћи. Какве силне речи је изговорио!

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 29,1-14. Како је Божја љубав и милост откривена у овим текстовима?

Ово је била права порука о милости, за разлику од лажне поруке о »милости« коју је народ чуо од пророка који су им рекли да ће њихово изгнанство кратко трајати, само две године. То није био Божји план, и догађаји нису ишли у том правцу. На основу јасних Мојсијевих учења, морали су да прихвате да је то њихова судбина, бар за сада; али као што је Мојсије рекао, ако се покају, биће враћени у своју земљу.

Прочитајте текст из 5. Мојсијева 30,1-4. Како ови текстови одражавају оно што је Јеремија рекао народу? (Види: 5. Мојсијева 4,29)

Нама је дат пророчки дар у виду узвишене службе Елен Вајт. Како можемо бити сигурни да данас не показујемо исти став према њој какав су многи заузели према Јеремији?

СЕДАМДЕСЕТ ГОДИНА

Јеремијина пророчанства требало је да имају двоструки утицај на развишање покороног народа: са једне стране, није требало да верују речима лажних пророка, а са друге, није требало да се обесхрабре. Замолио је своје сународнике који су се нашли у заробљеништву да се моле за Вавилон. Ова молба изненадила је оне који су били одведени у ропство. Оно што је Јеремија тражио од њих није се никада догодило у ранијој историји израиљског народа. Није било познато да се ико молио за непријатеље, који су учинили оно што су Вавилоњани учинили њима, Божјем изабраном народу. Пророк је распршио сва њихова схватања у вези са Храмом и Јерусалимом; могли су да се моле у незнабожачкој земљи, а Вечни Бог је слушао њихове молитве.

Запазите, такође, шта пророк Јеремија каже у 7. стиху 29. поглавља: да ће добро града у који их је Господ преселио значити и њихово добро. Као странци и дошљаци у земљи били су посебно рањива група људи ако би се опште прилике у народу рђаво одвијале. Сведоци смо тужних примера нетрпељивости у току историје, нарочито у тренуцима када се одређени народ суочава са тешким временима; народ тада тражи жртвеног јарца, некога коме може приписати кривицу, а мањине или странци често у том случају постају лаке мете. То је несрећна стварност.

Каква дивна нада је пружена изгнаницима у Књизи пророка Јеремије 29,10? (Види: Јеремија 25,11.12; 2. Дневика 36,21; Данило 9,2)

Све што је Господ рекао да ће се догодити, догодило се, тако да су имали све разлоге да верују да ће испунити и ово пророчанство (Јеремија 29,10). Зашто је њихово изгнанство трајало управо 70 година, не знамо, мада је јасно повезано са идејом о суботном одмору намењеном земљи (види: 3. Мојсијева 25,4; 26,34.43). Ово пророчанство је важно зато што би покороном народу, да су га прихватили вером и у покорности, дало велику наду и сигурност у Господњу потпуну врховну власт. Упркос изгледима, упркос страшној несрећи која их је задесила, могли су знати да није све изгубљено, и да их Господ није напустио. И даље су били заветни народ. Господ још није одустао од њих, од израиљског народа. Откупљење је било доступно свима који су били спремни да испуне постављене услове.

Која пророчанства вам дају велику наду за будућност? Која јачају вашу веру и помажу вам да се ослоните на Господа без обзира на околности?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»У сталној смо опасности да се уздигнемо изнад једноставности Јеванђеља. Многи имају снажну жељу да задиве свет нечим посебним, што ће подићи људе у стање духовног заноса и што ће извршити одређене промене у садашњем искуству. Велика потреба за променом у садашњем искуству сигурно постоји, јер светост садашње истине није схваћена како би требало. Промена која нам је потребна је промена срца, и можемо је остварити само ако лично тражимо Бога и Његове благослове, ако се молимо за Његову силу, ако се усрдно молимо да излије своју милост на нас и промени наш карактер. То је промена која нам је данас потребна. Да бисмо стекли ово искуство, треба да уложимо истрајну снагу и покажемо дубоку озбиљност. Искрено треба да упитамо: 'Шта треба да учиним да бих био спасен?' Треба да знамо какве кораке предузимамо на путу према Небу.« (Елен Вајт, *Selected Messages*, прва књига, стр. 187.188)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Као што смо видели, Јеремија је рекао народу да траже Господа. Како то чинимо? Ако би вас неко упитао: »Желим лично да упознам Бога; како могу да Га пронађем«, шта бисте му одговорили?

2. Размишљајте више о чињеници да су у току историје пророци у своје време били погрешно схваћени и да се према њима рђаво поступало. Чему се из њиховог искуства можемо научити када је реч о томе како се опходимо према служби Елен Вајт? Размишљајте о њој у оквиру Исусових речи. »Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемјери, што зидате гробове пророцима и красите раке праведника, и говорите: Да смо ми били у вријеме својих отаца, не бисмо с њима пристали у крв пророка. Тијем само свједочите за себе да сте синови онијех који су побили пророке.« (Матеј 23,29-31)

3. Размишљајте више о последњем питању из одељка од четвртка. Многа библијска пророчанства испунила су се у прошлости, а посматрајући данас са наше тачке гледишта заиста се можемо уверити да су се испунила. Како нам та испуњења помажу да поверујемо да ће се и будућа пророчанства испунити?

ЗАВЕТ

Текстови за проучавање у току седмице: 1. Мојсијева 9,1-17; 12,1-3; Галатима 3,6-9.15-18; 2. Мојсијева 24; Јеремија 31,31-34; 1. Коринћанима 11,24-26.

Текст за памћење: »Ево, иду дани, говори Господ, кад ћу учинити с домом Израиљевијем и с домом Јудинијем нов завјет.« (Јеремија 31,31)

Иако се у Библији спомињу два завета (Галатима 4,24), постоји само један основни завет, завет благодати, у чијем оквиру Бог дарује спасење палим људским бићима која на њега вером полажу право. Идеја о два завета настала је јер је Бог на различите начине излагао основно заветно обећање да би одговорио потребама свога народа у различитим временским раздобљима и приликама.

Било да је у питању завет учињен са Адамом (1. Мојсијева 3,15) или Аврамом (1. Мојсијева 12,1-3; Галатима 3,6-9), завет успостављен на Синају (2. Мојсијева 20,2), завет учињен са Давидом (Језекиљ 37,24-27) или нови завет (Јеремија 31,31-33), смисао је исти. Спасење које Бог даје је незаслужени дар, а човеков одговор на тај дар, када се у одређеном смислу држи свог дела споразума, јесте верност и послушност.

Нови завет се први пут спомиње у Књизи пророка Јеремије, у оквиру повратка израиљског народа из ропства и благослова које ће им Бог дати. Чак и усред несреће и невоље, Господ нуди свом залуталом народу наду и обновљење.

Сви увиђамо колико је свет данас у рђавом стању; односно, видимо све зло које у њему влада, па ипак Бог нас и даље трпи. Можемо само замислити колико је стање било лоше када је Господ читав свет уништио потопом. »Бог је људима дао своје заповести као правило живота, али они су прекршили Његов закон и појавили су се сви могући греси. Неваљалство људи постало је отворено и дрско, праведност је била згажена и вика потлачених допрла је до Неба.« (Елен Вајт, *Стварање, патријарси и пророци*, стр. 91. оригинал)

Прочитајте текст из 1. Мојсијеве 9,1-17. Какав завет је успостављен између Бога и људског рода, и на који начин одражава Божју милост према створеним бићима?

Завет који је Бог изговорио Ноју био је од свих библијских завета најопштијег карактера; успостављен је са целим људским родом, и укључивао је животиње и природу (1. Мојсијева 9,12). Такође, био је то једностранни споразум: Господ није наметнуо никакве захтеве или одредбе онима са којима је успостављао завет. Он једноставно неће поново уништити Земљу водом, то је све. За разлику од других завета, ништа у њему није било условног карактера.

Бог је тада запечатио свој завет видљивим знаком, дугом, која представља заветно обећање да Земља више никада неће бити уништена потопом. Сваки пут када угледамо дугу, сама чињеница да смо ту и да је видимо на свој начин је потврда овог древног заветног обећања. (Уосталом, да смо уништени у свеопштем потопу, не бисмо могли да видимо дугу!) Усред сталног греха и зла овде на Земљи, благословени смо времена на време лепотом дуге, знаком Божје милости према целом свету. Можемо подићи свој поглед ка њој и бити испуњени надом, не само због њене лепоте, већ зато што знамо да она представља Божју поруку, поруку о Његовој љубави према овој грешној планети.

Размишљајте о сјају и лепоти дуге. У светлу онога што Библија каже о дуги, на који начин нас може приближити Богу и нечем узвишењем од онога што ова Земља нуди?

ЗАВЕТ УЧИЊЕН СА АВРАМОМ

Прочитајте текстове из 1. Мојсијеве 12,1-3; 15,1-5; 17,1-14. Шта је Господ намеравао да учини преко завета учињеног са Аврамом?

Завет милости успостављен са Аврамом суштински је важан за читав ток историје спасења. Зато га Павле користи да објасни план спасења који је испуњен лично у Исусу.

Прочитајте текстове из Галатима посланице 3,6-9.15-18. Како Павле завет учињен са Аврамом повезује са Исусом и оправдањем вером?

Преко Аврамовог Потомка, не мисли се на његове многобројне потомке, већ изричито на Једнога, Исуса (види: Галатима 3,16), Бог је благословио цео свет. Сви који вером у Христа постану део Аврамовог потомства (Галатима 3,29), откриће да је Аврамов Бог и њихов Бог. Још тада, Аврам »вјерова Богу, и прими му се у правду«. (Галатима 3,6) Аврам није био спасен делима као што није био ни разбојник на крсту; једино Божја спасоносна благодат пружа спасење. Аврам је испунио свој део заветног обећања. Његова послушност била је плод вере која се држала обећања о спасењу. Његова дела нису га оправдала; напротив, дела су показала да је већ оправдан. То је суштина завета и начина на који је изражен у животу вере (види: Римљанима 4,1-3).

Размишљајте о важној истини да ваша нада у спасење почива на Исусовој правди која вам се приписује вером. Какву велику наду и радост можете имати на основу онога што је учињено у вашу корист?

ЗАВЕТ НА СИНАЈУ

Како је успостављен завет између Израиља и Бога на гори Синај? (2. Мојсијева 24)

Мојсије и израиљске вође отишли су на гору Синај. Међу вођама су били Арон и његова два сина, који су представљали свештенике, и 70 старешина и вођа, који су представљали народ. Сви који су пратили Мојсија морали су да се зауставе на одређеној удаљености, а Мојсију је било дозвољено да настави пут до места на коме му се Бог јавио.

Мојсије се касније вратио и потврдио завет са целим народом. Он је објавио све што му је Бог рекао, на шта је народ одговорио следећим речима. »Чинићемо све што је рекао Господ.« (2. Мојсијева 24,3)

Наравно, као што света историја показује и као што наше лично искуство често потврђује, једно је обећати послушност, а друго је иступити у вери и покорити се да бисмо примили божанску силу и милост да учинимо оно што смо обећали да ћемо учинити.

Прочитајте текст из Јеврејима посланице 4,2. Како овај стих описује неуспех израиљског народа? Како можемо да избегнемо исту грешку?

Само вером и прихватањем обећања која долазе вером можемо бити послушни. Та послушност изражава се верношћу Божјем закону. Као што послушност Закону није била у супротности са вечним заветом у Мојсијево време, тако није ни у наше. До уобичајеног погрешног схватања Закона и завета, које се обично јавља приликом читања Павлових списа, долази када занемаримо контекст у коме Павле пише, а то је суочавање са његовим противницима Јеврејима. Они су желели Закон и послушност да учине средиштем вере; Павле, за разлику од њих, желео је да средиштем учини Христа и Његову правду.

Колико често сте рекли: »Све што ми је Господ рекао, учинићу«, а онда то нисте спровели у свом животу. Како ова жалосна стварност чини обећање о милости још драгоценијим? Какву наду бисте имали без тога?

НОВИ ЗАВЕТ – ПРВИ ДЕО

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 31,31-34. Шта ови текстови значе и у тадашњем окружењу и у нашем данас?

Јеремија је изговорио ове речи усред највеће кризе са којом се народ до тада суочио: освајачка вавилонска војска се ближила, народу је претило истребљење. Међутим, овде им је поново, као и у другим приликама, Господ понудио наду, обећање да ово неће бити коначан крај, и да ће имати другу прилику да напредују у Господњем присуству.

Значи, прво обећање »Новога завета« у Библији налазимо у оквиру израиљског повратка из Вавилонског ропства и благослова који ће Бог излити на њих након повратка. Као што их је кршење завета учињеног на Синају (Јеремија 31,32) увело у ропство, тако је поновно успостављање овог завета сачувало њих и њихову наду за будућност. Попут завета успостављеног на Синају, нови завет је био односни, и обухватао је исти Закон, Десет заповести, који сада није био записан само на каменим плочама, већ у њиховом срцу, у коме је требало да остане све време.

»Исти Закон који је Божјим прстом био написан на каменим плочама сада је Светим Духом био написан на плочама срца. Уместо да се трудимо да учврстимо своју праведност, ми прихватамо Христову праведност. Његова крв доноси нам помирење за наше грехе. Његова послушност прихваћена је уместо наше. И тада ће срце, обновљено Светим Духом, донети 'родове Духа'. Христовом милошћу живећемо у послушности Божјем закону који је записан у нашим срцима. Надахнути Христовим Духом, ми ћемо ходити као што је Он ходио.« (Елен Вајт, *Стварање, патријарси и пророци*, стр. 372. оригинал)

Под окриљем Новог завета њихови греси били су опроштени, лично су упознали Господа, и били су послушни Божјем закону силом Светога Духа која је деловала у њима. Било да је у питању Стари завет, који је сенка и симбол или Нови завет, који је стварност, спасење се увек прима вером, вером која открива »родове Духа«.

Јеремијино пророчанство о Новом завету садржи двоструку примену: прво, односи се на повратак израиљског народа Богу и чињеницу да их је Бог вратио дому; друго, односи се на службу Исуса Месије, чија је смрт потврдила завет и променила однос између људи и Бога. У Новом завету добијамо најпотпунији приказ плана спасења, који је раније био откривен само у сенкама и симболима (Јеврејима 10,1).

Прочитајте текстове из Јеванђеља по Луки 22,20. и 1. Коринћанима 11,24-26. Како су ови текстови повезани са Јеремијиним пророчанством?

Сломљено Христово тело и Његова проливена крв били су откривени у Старом завету у жртви пасхалног јагњета. Вино, откривено у Новом завету, представља Исусову крв проливену на крсту. Исусова служба није почела у Новом завету, она обухвата и Стари, а у обреду Вечере Господње видимо везу која спаја све што је Исус учинио у историји спасења.

Хлеб и вино, стога, представљају најкраћи преглед те историје спасења. Иако су само симболи, управо кроз те симболе схватамо Божје невероватно дело које чини за нас.

Обред Вечере Господње указује не само на Христову смрт, већ и на Његов повратак, без кога би Његова смрт била безначајна. Уосталом, какав значај би Христов први долазак имао без другог, када ћемо васкрснути из гроба (1. Солуњанима 4,16; 1. Коринћанима 15,12-18)? Исус је успоставио исту повезаност када је рекао: »Кажем вам пак да нећу одсад пити од овога рода виноградскога до онога дана кад ћу пити с вама новoga у царству Оца својега.« (Матеј 26,29) Без сумње, Христов први долазак је неодвојиво повезан са другим. Први налази своје коначно испуњење само у Другом.

Када следећи пут будете учествовали у Вечери Господњој, сетите се Христовог обећања да неће пити од рода виноградскога, све док не буде са нама у Божјем царству. Каква осећања ово обећање буди у вама? Шта говори о заједници коју Христос тежи да оствари са нама?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Као што смо видели, Библија учи да је дуга знак Божјег заветног обећања да више никада потопом неће уништити Земљу. Наравно, захваљујући науци, сада знамо да дуга настаје када се бела сунчева светлост прелама и одбија у капљицама воде, при чему се светлост разлаже у основне боје под различитим угловима. Светлост се прелама при уласку на површину капи, одбија се у унутрашњости, а затим поново прелама при изласку из капљице. Песник Џон Китс плашио се да ће наука »расплести дугу«, али чак и када бисмо могли рашчланити, измерити или испитати дугу до најситнијих честица, шта би то доказало осим да боље схватамо природне законе које је Бог употребио да створи знак овог заветног обећања? Наука ће можда једнога дана моћи да објасни све у вези са тим како дуга настаје, користећи децималан број са 25 цифара иза децималне запете, али никада неће моћи да објасни зашто је створена.

Међутим, ми знамо зашто. Зато што је Бог створио наш свет на такав начин да када су сунчева светлост и магла у правом односу, светлост се прелама и одбија под различитим угловима у капљицама воде од којих се магла састоји и ствара електромагнетне таласе који, када дођу до нашег ока, утискују слику дуге у наш ум. А то је учинио (то је оно »зашто« које наука никада неће моћи да објасни) да нас подсети да Његово заветно обећање да Земљу више никада неће уништити потопом чврсто постоји.

ЗА РАЗГОВОР:

- 1. Којим нас још кључним истинама, откривеним у Библији, наука никада неће моћи научити? У ствари, да ли се слажете да најважнија питања наука никада неће моћи да открије? Ако је тако, које истине су у питању?**
- 2. Размотрите у разреду кључни однос између вере и дела у плану спасења. Односно, какву улогу има вера, а какву дела, и у каквој су вези са хришћанским искуством?**
- 3. Шта значи када кажемо да је Закон урезан у нашем срцу? Како ова мисао указује на трајност Закона, чак и у оквиру Новог завета?**

ПОВРАТАК У ЕГИПАТ

Текстови за проучавање у току седмице: Јеремија 40,7-16; Јеремија 41-43; 2. Мојсијева 16,3; 4. Мојсијева 16,13; Јеремија 44.

Текст за памћење: »Господ нека нам је Свједок истинит и вјеран да ћемо чинити све што ти Господ Бог твој заповједи за нас.« (Јеремија 42,5)

Поука за ову седмицу доводи нас на крај извештаја о пророку Јеремији. Међутим, овај крај не гласи: »И живели су срећно до краја живота«. Кратак преглед поуке за ову седмицу, чак и великог дела Књиге пророка Јеремије, односи се на ограничено деловање милости. Односно, милост неће спасити оне који одбијају да је прихвате. Ма колико да им се Господ обраћао, нудећи им спасење, заштиту, откупљење, мир и напредак, сви осим малог и верног Остатка презрели су и одбацили оно што им је Бог нудио.

Кратак преглед Јеремијевог живота односио би се на његов рад који се са људске тачке гледишта чинио неуспешним. »Тужни пророк« имао је много разлога за јадиковање. Чак и када се све на шта је упозоравао обистинило, народ се и даље држао својих грехова, незнабоштва и побуне, отворено пркосећи пророку и презирући Реч коју је Господ преко њега објавио.

И ми морамо бити пажљиви! Милост је милост зато што је дата онима који је нису достојни; али она се никоме не намеће. Морамо бити вољни да је прихватимо.

Помислили бисмо да су после уништења града и потпуно поражени од стране Вавилоњана, сви научили лекцију. Нажалост, нису сви, још увек све није било готово.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 40,7-16. Каква порука је (поново) била дата народу? Какво значење има реч Остатак у 11. стиху?

Упркос поруци мира и благостању које је уследило (види: Јеремија 40,12), нису сви били задовољни тадашњим стањем.

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије у 41. поглављу. Са каквим новим проблемима се »Остатак« сада суочио?

Иако разлози за убиство нису наведени, чињеница да га је извршио неко из »царскога рода, и кнезови цареви« (Јеремија 41,1), указује да ови припадници високог рода још увек нису прихватили идеју да изабрани народ треба да се покори вавилонској власти. Пошто је Годолију на престо поставио вавилонски цар (види: Јеремија 40,5,6), ови људи можда су га видели као издајничку марионету која није била лојална народу и која зато мора бити уклоњена заједно са свима на двору.

Како поглавље одмиче, видимо да се Остатак сада суочава са новом претњом: са страхом од Вавилоњана који ће, не познајући појединости догађаја, желети да освете Годолијину смрт и смрт вавилонских војника (види: Јеремија 41,3)

Грех Исмаила и његових људи изазвао је страх међу онима који нису били умешани у те грехе. Шта то говори о могућности да својом непослушношћу нанесемо бол и патњу другима, чак и онима који немају никакве везе са нашим гресима?

ТРАЖЕЋИ БОЖАНСКО ВОЋСТВО

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 42. Какву снажну поруку налазимо у овом поглављу, не само за њих, већ за све који у молитви траже Господње вођство?

У страху од Вавилоњана, народ је потражио Јеремију и замолио га да се моли за њих и за божанско вођство. До тада су се сигурно уверили да је Јеремија заиста Божји пророк, и да ће се оно што каже у име Господње остварити.

Такође, заветовали су се да ће учинити све што им Бог наложи да чине. Док читамо овај извештај, посматрамо људе који су научили одређене поуке, који не желе само да сазнају шта је Божја воља, већ, што је још важније, да је следе. Речи: »Било добро или зло, послушаћемо ријеч Господа Бога својега ка којему те шаљемо, да би нам добро било кад послушамо глас Господа Бога својега« (Јеремија 42,6) биле су снажно признање вере. После свега што се догодило, било је време да је покажу.

Запазите подударање са ранијим Јеремијиним порукама: Не ослањајте се на силу туђина. Имајте поверења у Господа, Он ће учинити да напредујете и избавиће вас када дође време за то. Спасење не можете добити ни од кога другог. Туђинске силе нису вам помогле раније, неће вам помоћи ни сада.

Бог је морао да их опомене, јер је знао склоност њиховог срца: знао је да размишљају о враћању у Египат (размислите о овим симболима) да би затражили заштиту која им је била потребна. Господ им је дао веома јасне и одређене заповести да то не чине и да ће им такав поступак донети уништење.

Поново су се нашли пред важном одлуком, одлуком са којом сви морамо да се суочимо: са једне стране налазе се живот и мир захваљујући вери и послушности Исусу, са друге јад и смрт због недостатка вере и послушности. Без обзира на различите околности, на крају питање је исто за све нас. За разлику од ових људи, ми не примамо увек овако одређене и јасне поруке, али их свакако примамо.

Живот или смрт, благослов или проклетство. Какве одлуке доноси-те сваког дана, одлуке за живот или смрт?

ПОНОВО У ЕГИПТУ

Четрдесет и друго поглавље Књиге пророка Јеремије веома је узбудљиво. Шта ће народ учинити? Да ли ће показати веру, веру која се открива послушношћу, и остати у Јуди? Или ће учинити исте грешке какве су чинили у прошлости, и уместо да следе јасан налог »тако каже Господ«, учиниће што им је воља, упркос Господњој јасној опомени у последњих неколико стихова 42. поглавља о томе шта ће их снаћи ако се врате у Египат?

Прочитајте стихове из Књиге пророка Јеремије 43,1-7. Шта су учинили?

Када Божја реч није у складу са нашим намерама или жељама, склони смо да посумњамо у њено божанско порекло. Исто тако, народ и вође гајили су сумње у Јеремију. У Израиљу су се очигледно само околности промениле, али је народ остао исти у свом размишљању и у свом срцу. Изузели су себе из заклетве коју су дали тако што су напали пророка Јеремију. Међутим, нису желели да непосредно нападну Јеремију, који је већ био у позним годинама. Окривили су Варуха, његовог пријатеља, и усмерили свој гнев према њему, тврдећи да је он окренуо пророка против њих.

Прочитајте текстове из 2. Мојсије 16,3. и 4. Мојсије 16,13. Какве сличности постоје између речи које је народ упутио Јеремији и које су њихови преци упутили Мојсију?

Људска природа је људска природа, која увек тражи да окриви неког другог за своје проблеме, која увек тражи изговоре да учини оно што жели. Тако су Варуха оптужили да жели да сви његови сународници умру од руке Вавилоњана или да буду одведени у ропство. У тексту из Књиге пророка Јеремије 43,1-7. није забележено зашто је народ мислио да Варух жели то да се догоди, као што ни Свето писмо не објашњава зашто су деца Израиљева мислила да Мојсије жели да умру у пустињи након што су напустили Египат. Људи под утицајем осећања и страсти немају увек ваљане разлоге за своје мишљење. Колико је важно онда да своје мисли и осећања покоримо Господу!

Колико често дозвољавамо осећањима и страстима да помуте наш суд или да пређу преко јасне изјаве: »Тако каже Господ«? Како да се заштитимо и не дозволимо да осећања и страсти управљају нама? (Види: 2. Коринћанима 10,5)

ОДВЕДЕНИ У РОПСТВО

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 43,8-13. Шта је Господ рекао преко Јеремије?

Тафнес је био град на североисточној граници са Египтом, који је имао снажна утврђења и у коме је живео велики број Јевреја.

Овом приликом Господ је поново наложио Јеремији да представи пророчанство на симболичан начин. Иако речи поседују силу, понекад суштину још боље можемо да схватамо када се нешто прикаже на практичан начин.

Како је Јеремија тачно требало да закопа камење на улазу фараонове куће, није речено. Међутим, суштина је била јасна: чак ни моћни фараони нису имали толику силу као Господ, који ће испунити своју реч управо онако како је рекао. Народ који је мислио да ће пронаћи заштиту и сигурност у Египту био је у заблуди као и они који су, као што смо раније видели, мислили да ће примити заштиту и сигурност када им Египћани притекну у помоћ (Јеремија 37,7.8). Египатски богови, плодови изопачене маште, били су бескорисни. Служећи овим гнусним незнабожачким боговима народ је био у потпуном незнању када је истина у питању. Израиљци су морали да увиде, као што ми сада треба да схватимо, да је наша једина права заштита и сигурност у послушности Господу.

»Када самоодрицање постане део наше вере, схватићемо и чинићемо Божју вољу; наше очи биће помазане 'машћу очињом' тако да ћемо видети чуда Његовог закона. Стазу послушности сматраћемо једином стазом сигурности. Бог сматра свој народ одговорним у оној мери у којој им је откривена светлост истине. Захтеви Његовог закона су праведни и разумни. Он очекује да испунимо Његове захтеве кроз Христову милост.« (Елен Вајт, *Review and Herald*, 25. фебруар 1890)

Размислите о симболима у извештају о повратку израиљског народа у Египат у жељи да пронађу сигурност. Каква иронија! Како се и ми у духовном смислу можемо наћи у искушењу да се »вратимо у Египат«, да остваримо оно што мислимо да не можемо да остваримо са Господом?

ОТВОРЕНО ОДБАЦИВАЊЕ

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 44,1-10. Шта су Јудејци чинили у Египту?

Јеремија је у време изгнанства у Египту морао да се суочи са истим проблемом, који је имао док је са својим народом живео у Јуди. Тада је морао да разговара са вођама, сада је морао да разговара са обичним народом, који је у ропству чинио исте грехе због којих је и запао у тако тежак положај.

Какав запањујући одговор су дали Јеремији у тренутку када су показали своје противљење? (Јеремија 44,15-19)

Тврдоћа њиховог срца и обмана којој су подлегли је зачуђујућа. Гледајући Јеремију у лице, одбацили су све што им је говорио »у име Господње«.

Њихово размишљање било је једноставно: у раним данима, пре Јосијиних реформи, када су дубоко утонули у обожавање незнабожачких богова, кадећи »царици небеској и љевајући јој наљеве«, све им је ишло добро. Живели су у изобиљу и сигурности. Међутим, тек после Јосијиних реформи наступиле су невоље. Зашто би, онда, послушали Јеремију и сва његова упозорења?

Јеремија им је дао следећи одговор (Јеремија 44,20-30): Не, не схватате. Управо зато што сте чинили све то, доживели сте све ове недаће. Још горе, због вашег тврдоглавог одбијања да се промените још несрећа ће вас задесити, а сигурност коју сте мислили да ћете наћи у Египту обмана је и лаж, баш као и незнабожачки богови којима служите. На крају, увидећете истину, али биће прекасно.

Неким људима све иде на добро иако су огрезли у грех и неверовање, док верни хришћани понекад пролазе кроз страшне невоље. Како излазимо на крај са оваквом стварношћу?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У целој Књизи пророка Јеремије, као и у целој Библији, суочени смо са питањем добра и зла. Као хришћани знамо да разликујемо добро од зла, јер је Бог одредио ове појмове на различите начине. (Види: Римљанима 7,7; Михеј 6,8; Исус Навин 24,25; Матеј 22,37-39) Међутим, шта ако не верујете у Бога? Како можете да знате шта је добро а шта зло? Атеистички аутор Сем Харис изнео је своје размишљање о овом питању. Написао је књигу под називом *The Moral Landscape*, у којој тврди да добро и зло могу и треба да буду схваћени само у оквиру науке. Односно, на исти начин на који нам је наука помогла да схватимо разлику између снажне нуклеарне силе и слабе нуклеарне силе, треба да нам помогне да схватимо шта је исправно а шта погрешно, и да разликујемо добро од зла. Он чак сматра да ће наука једнога дана моћи да лечи зло. »Размотрите шта би се десило ако откријемо лек за људско зло. Замислите да се свака важна промена у људском мозгу може учинити јефтино, безболно и сигурно. Лек за душевне поремећаје може бити стављен непосредно у храну попут витамина Д. Зло сада није ништа више до нутритивни недостатак.« (стр. 109) Међутим, већина научника, чак и они који не верују у Бога, тешко могу да поверују да наука може да реши ове проблеме. Ако не верујете у Бога, где још можете пронаћи одговоре?

ЗА РАЗГОВОР:

1. »Када смо ми у питању, све зависи од тога како прихватамо Божје услове.« (Елен Вајт, *Selected Messages*, прва књига, стр. 118) Зашто је погрешна претпоставка да спасење примамо без икаквих услова? Услови нису исто што и дела, или нешто што нам даје заслуге пред Богом. Како можемо направити разлику између лажног учења да се спасавамо делима (легализам) и лажног учења да је спасење безусловно (јефтина милост)?

2. Размислите о тешком питању на крају одељка од четвртка. Ако неко каже: »Ја не верујем у Исуса, не верујем ни у Бога, па ипак погледај како ми све у животу добро иде. У ствари, мислим да је мој живот бољи од твог, а ти си хришћанин«, како бисте одговорили?

ЈЕРЕМИЈИНЕ ПОУКЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Јеремија 2,13; 6,20; 7,1-10; Матеј 9,12; 5. Мојсијева 6,5; Јеремија 10,1-15; 23,1-8.

Текст за памћење: »Гле, иду дани, говори Господ, у које ћу подигнути Давиду Клицу праведну, која ће царовати и бити срећна и чинити суд и правду на Земљи.« (Јеремија 23,5)

Дошли смо до краја проучавања Књиге пророка Јеремије. Било је то узбудљиво путовање. Много драматичних догађаја, осећања и енергије прожело је извештај о овом пророку.

Попут осталих пророка, Јеремија није писао у слободно време: Господњу поруку преносио је народу у одређено време и на одређеном месту, у посебним околностима.

Па ипак, ма колико његове прилике биле другачије од наших, или припадника многих других нараштаја који су читали Књигу пророка Јеремије, кључна начела изражена у њој иста су за Божји народ у сваком нараштају. На пример, верност Богу и послушност Његовим заповестима. Затим, права религија, религија срца насупрот празним и мртвим обредима који остављају људе у лажном стању задовољства. Спремност народа да послуша савете, чак и када нису у складу са оним што желе да чују. Право пробуђење и реформа. Ослањање на Господа и Његова обећања уместо на човека. И тако даље.

Набрајању нема краја. Осврнимо се ове седмице на неке од многобројних поука које можемо извући из откривења Божје љубави према свом народу чак и поред многих громовитих опомена о томе куда ће их одвести њихови поступци.

ЈЕРЕМИЈИН ГОСПОД

Адвентистички хришћани схватају да се у средишту велике борбе налазе нека кључна питања. Какав је Божји карактер? Какав је заиста Бог? Да ли је Он самовољни тиранин каквим га сотона представља или је брижни Отац пун љубави који нам жели само најбоље? Ова питања су заиста најважнија питања у читавом универзуму. Уосталом, какве би наше прилике биле да Бог није добар, пун љубави и самопожртвован, већ самовољан и зао? Било би боље да Бог уопште не постоји него да буде такав.

Ова питања су од велике важности. На срећу, имамо одговоре, које нам на најбољи начин може пружити крст.

»Никада неће заборавити да је Онај чија је сила створила и одржавала безбројне светове у бескрајним свемирским просторима, драги Божји Син, Величанство Неба, Онај кога херувими и сјајни серафими са уживањем обожавају, понизио је самога Себе да би уздигао грешнога човека, прихватио је кривицу и срамоту греха, поднео је да Отац окрене своје лице од Њега, све док боли изгубљеног света нису сломили Његово срце и прекратили Његов живот на голготском крсту. Чуђење и обожавање свемира заувек ће будити чињеница да се Створитељ свих светова, Судија свих створења, одрекао своје славе и понизио из љубави према човеку.« (Елен Вајт, *Велика борба*, стр. 651. оригинал)

Како су Божја природа и карактер приказани у следећим текстовима Књиге пророка Јеремије? Односно, шта ови стихови говоре о Њему?

Јеремија 2,13. _____

Јеремија 5,22. _____

Јеремија 11,22. _____

Јеремија 31,3. _____

Јеремија 3,7. _____

Ово су само неки од многобројних слика и израза употребљених у Књизи пророка Јеремије који откривају Божју природу и Божји карактер. Он је Извор живота, моћни Створитељ, Судија, Бог који нас воли, који нас стално позива да се покајемо и одвратимо од стаза које ће нас одвести у пропаст.

Шта у вашем личном искуству указује на Божји карактер пун љубави?

»Постоји документ који бележи Божју непрекидну, обесхрабрујућу борбу са организованом религијом, познат као Библија.« (Тери Иглтон, *Reason, Faith, and Revolution: Reflections on the God Debate*, стр. 8)

Ова изјава није у потпуности тачна зато што религија у Библији, религија коју је Бог дао људском роду, увек је била »организована религија«.

Са друге стране, нема сумње да је Господ у Књизи пророка Јеремије тежио да одврати народ од хладних, мртвих, али веома организованих обреда, који су преовладали у њиховој вери, обреда за које су веровали да покривају њихове грехе.

Као што је раније речено, иако вреди поновити, Јеремија се највише сукобљавао са вођама, свештеницима и народом, који су веровали да имају добру заједницу са Богом само зато што су били изабрани народ, деца Аврамова, заветни народ. Каква жалосна обмана, на коју ми као Аврамово потомство (Галатима 3,29), морамо да обратимо пажњу.

Шта је порука следећих текстова из Књиге пророка Јеремије? Што је најважније, како та начела можемо применити у свом личном ходу са Господом? (Јеремија 6,20; 7,1-10)

Прочитајте текст из Књиге пророка Јеремије 7,9.10. Ако бисмо желели да пронађемо пример који одговара изразу »јефтина милост«, било би то у овим стиховима. Људи су чинили сва ова грешна дела, а затим су долазили у Храм, »служили« правом Богу и тражили опроштење за своје грехове. Бог се не да ружити. Ако не промене своје путеве, нарочито начин на који се опходе према слабима који живе међу њима, суочиће се са оштром осудом.

Они су у великој заблуди. Верују да могу полагати право на Божје опроштење и наставити да чине што им је драго, не обраћајући пажњу на услове завета и настављајући своје грехе.

Каква је разлика између Јеремијине опомене дате у овом тексту и Исусових речи у Јеванђељу по Матеју 9,12? Зашто је важно да знамо ову разлику?

РЕЛИГИЈА СРЦА

»Тако ће, дакле, сваки од нас дати Богу одговор за себе.« (Римљанима 14,12)

Велики део Књиге пророка Јеремије упућен је народу као целини. Јеремија је непрестано говорио о Израиљу и Јуди спојено, као о Божјој »лози изабраној« (Јеремија 2,21), или о онима који су »мили« Господу (Јеремија 11,15; 12,7), Божјем »нашљедству« (Јеремија 12,7-9), Његовом »винограду« (Јеремија 12,10) и Његовом »стаду« (Јеремија 13,17). Без сумње, у Књизи пророка Јеремије стичемо утисак да је Божји позив упућен народу имао заједнички карактер.

Наравно, исто је и у Новом завету у коме је Црква схваћена у заједничком смислу (види: Ефесцима 1,22; 3,10; 5,27).

Ипак, спасење је лично, не заједничко питање. Не можемо бити спасени као група. Као и у новозаветној Цркви, јудејски народ чинили су појединци, и управо ту, на личном нивоу, јављају се кључна питања. Познати текст из 5. Мојсијевој 6,5: »Зато љуби Господа Бога својега из свега срца својега и из све душе своје и из све снаге своје«, иако изговорен народу у целини, написан је у другом лицу јединине. Бог се обраћа свакоме појединачно. На крају, свако од нас лично мораће Богу да да одговор за себе.

Ту исту мисао налазимо и у Књизи пророка Јеремије.

Шта следећи текстови говоре о важности личне заједнице са Господом?

Јеремија 17,7. _____

Јеремија 17,10. _____

Јеремија 29,13. _____

Јеремија 9,23.24. _____

Иако се и у Старом и у Новом завету говори о заједничкој природи Божје цркве, права вера је питање сваке особе појединачно, која се свакодневно предаје Господу и лично доноси одлуку да хода у вери и послушности.

Иако нема сумње да је свако од нас лично одговоран за свој живот, како можемо бити сигурни да чинимо све што можемо да уздигнемо и охрабримо друге? Које бисте управо сада могли упутити љубазне и охрабрујуће речи?

БОГ ИЛИ ИДОЛИ

**Са којим великим народним грехом се Јеремија непрестано бори?
(Јеремија 10,1-15)**

У овим текстовима није занимљив само начин на који пророк приказује како су идоли ништави, бескорисни и бесмислени, већ како их упоређује са живим Богом. Они су беспомоћни, бескорисни, празни и лажни; каква супротност у односу на Господа који је створио небо и Земљу! Он је вечан, а идоли ће заувек нестати. Коме треба да служимо и посветимо свој живот: ономе ко је слаб, лажан, ништаван и беспомоћан или Господу чија је моћ и сила толико велика да је њоме створио и одржава читав универзум? Одговор је, наравно, очигледан.

Ипак, колико год да је одговор очигледан, чињеница је да смо и ми у опасности да се приклонимо идолопоклонству. Иако данас не служимо истим идолима као људи у Јеремијино време, наш савремен живот је пун лажних богова. Ови савремени идоли су све оно што волимо више од Бога; чему год »служимо« (служити не значи увек певати и молити се) постаје наш бог, а ми постајемо криви због идолопоклонства.

Шта може постати наш идол? Шта мислите о дигиталним уређајима, новцу, слави, другим људима? Запитајте се какво спасење они нуде.

Наравно, у интелектуалном смислу знамо да ништа од наведеног није вредно наше службе. Знамо да на крају ништа што овај свет нуди, ништа што чинимо идолима, не може у потпуности задовољити нашу душу и откупити је. Ми знамо све ово, па ипак, ако нисмо пажљиви, ако пред собом немамо Исуса, оно што је учинио за нас и разлог зашто је то учинио, лако можемо бити увучени у савремени облик идолопоклонства против кога се Јеремија тако усрдно борио.

ОСТАТАК

»Опомене пророка у завршним годинама Јудиног отпада, наизглед су имале мало утицаја, и када су халдејске армије трећи и последњи пут дошле да опколе Јерусалим, нада је напустила свако срце. Јеремија је прорекао потпуну пропаст; па је због тога што је предлагао предају, на крају запао у тамницу. Међутим, Бог свој верни Остатак, који се још налазио у граду, није препустио потпуном очајању. Пророк је добио нова открићења, у време док се налазио под строгим надзором оних који су одбацивали његову вест о Божјој спремности да опрости и избави, која је постала неисцрпни извор утехе Божјој Цркви од тада па све до данашњих дана.« (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 466. оригинал)

Чак и усред пропасти и отпадништва које је владало, Бог је увек имао свој верни народ, ма колико да их је било мало. Тако ће бити до краја времена (Откривење 12,17).

Како је појам Остатка изражен у Књизи пророка Јеремије 23,1-8? Како се примењује у новозаветно време? (Види: Јеремија 33,14-18)

У тексту од 5. до 7. стиха уочавамо пророчанство о Месији, пророчанство о откупљењу Божјег верног народа. Иако је тачно да се после Вавилонског ропства Остатак вратио, то није био славан повратак. Међутим, Божје намере биће испуњене преко Давидовог потомства, преко »Клице праведне«, Цара који ће једнога дана завладати.

Ово пророчанство делимично се испунило приликом Исусовог првог доласка (види: Матеј 1,1; 21,7-9; Јован 12,13). Своје коначно испуњење имаће у Другом Христовом доласку (види: Данило 7,13.14), у коме ће сав Божји веран народ, Његов прави Остатак, заувек живети у миру и сигурности. Откупљење, прво представљено изласком из Египта, биће коначно, потпуно и вечно.

У шта полажете своје наде? Како можете све више да се ослањате на Божја обећања и њихово коначно испуњење у свом животу? Шта још поред њих имате?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Пре много година адвентистички проповедник В. Д. Фреизи одржао је проповед под називом »Победници и губитници«. Говорио је о животу различитих библијских личности, осврћући се на њихов рад и службу, а онда је поставио питање у вези са сваким од њих: Да ли је био победник или губитник?

На пример, говорио је о Јовану Крститељу, који је живео усамљеничким животом у пустињи. Иако је на крају имао одређени број следбеника, мада их никада није било много, сигурно није могао да се мери са бројем Исусових ученика. Своје последње дане провео је у хладној тамници у којој су га повремено обузимале сумње, и у којој је изгубио свој живот (Матеј 14). Када је изнео све ово, пастор је упитао: »Да ли је Јован био победник или губитник?«

Шта је са пророком Јеремијом? Колико је његов живот био успешан? Много је пропатио, али није се устручавао да јадикuje и оплакује. Уз изузетке, чини се да свештеници, пророци, цареви и обичан народ не само да нису хтели да га саслушају, већ су показивали свој презир према речима које им је упућивао. Сматрали су га чак и издајником свога народа. На крају, уништење и пропаст на које је упозоравао обистинили су се, јер је народ непрестано одбацивао његове речи. Бацили су га у прљаву тамницу, надајући се да ће тамо умрети. Доживео је да види одлазак свог народа у страшно ропство и уништење Јерусалима и Храма. Са људске тачке гледишта, Јеремији је мало тога ишло на добро. Чак бисмо могли да тврдимо да је имао прилично несрећан живот.

ЗА РАЗГОВОР:

1. Да ли је Јеремија био победник или губитник? Образложите свој одговор. Ако кажете да је био победник, колико је, онда, важно да не судимо према овоземаљским мерилима? На основу којих мерила треба да схватимо шта је исправно а шта погрешно, добро или зло, шта представља успех а шта неуспех?

2. На који начин су Исусов живот и Његова служба представљени у Јеремијином животу? У чему се подударају?

ОКТОБАР

НЕКА ВАМ ХРАБРОСТ НИКАДА НЕ КЛОНЕ

- Један сат чуда**
1. Ч	Јеврејима 13, 6.	Чудо благодати
2. П	2. Самуилова 22, 50.	Омиљене књиге
3. С	Проповедник 9, 12.	Један сат чуда

- Господњи пут**
4. Н	Јеремија 31, 3.	Друга прилика
5. П	Јеремија 29, 11.	Господњи пут
6. У	2. О царевима 6, 17.	Добре мисли
7. С	2. Мојсијева 20, 8.	Велика борба
8. Ч	Ефесцима 5, 8.	Кућа без врата
9. П	Лука 14, 23.	Пљускови у сувој земљи
10. С	Приче 27, 17.	Надахнуће за друге

- Ослобођени**
11. Н	Јован 14, 27.	Божји мир
12. П	Дела 8, 36.	Црква
13. У	Данило 4, 2.	Ослобођена, део први
14. С	Данило 4, 2.	Ослобођена, део други
15. Ч	Лука 8, 15.	Не више странци
16. П	Јеремија 1, 5.	Мислим о теби
17. С	Псалам 68, 3.	Раст

Нека вам храброст никада не клоне

18. Н	Ефесцима 6, 12.	Проповедај упркос свим препрекама
19. П	Откривење 14, 13.	У сећање на...
20. У	Филибљанима 4, 19.	Нека вам храброст никада не клоне
21. С	Софонија 3, 17.	Циљ
22. Ч	Псалам 130, 3.4.	Такав какав сам
23. П	Матеј 6, 25.	Благословен први део
24. С	Матеј 6, 25.	Благословен други део

Он неће одустати

25. Н	Псалам 46, 1.	Наше Уточиште
26. П	Матеј 11, 28.	Моја лична »Велика борба«
27. У	Псалам 119, 76.	»Платићу за Библију»
28. С	Филибљанима 4, 13.	Да ли Бог интервенише?
29. Ч	Псалам 30, 5.	Потпуни преображај
30. П	Дела 5, 29.	Он неће одустати
31. С	2. Тимотију 4, 1.2.	Досегнути проповеднике

НОВЕМБАР

ДАВАЊЕ ОД СРЦА

Досезање до других »оваца«

1. Н Псалм 73, 28.	Драгоцени сусрети
2. П Матеј 24, 14.	Библија
3. У Јован 10, 16.	Досезање до других »оваца«
4. С Матеј 4, 11.	У пратњи анђела
5. Ч Лука 9, 23.	Обраћења
6. П Исаија 26, 12.	Бог даје мир
7. С 1. Мојсијева 24, 40.	Господ све даје

Давање од срца

8. Н Јован 13, 20.	Примање
9. П 5. Мојсијева 31, 6.	Слободан и храбар
10. У Јеврејима 1, 14.	Служба
11. С Галатима 6, 10.	Чинити добро
12. Ч Исаија 50, 5.	Не одступити
13. П Исаија 55, 9.	Давање од срца
14. С Лука 11, 9.	Отворена врата

Верне слуге

15. Н Јован 5, 39.	Упорност се исплати
16. П Матеј 24, 45.	Верне слуге
17. У Исаија 30, 21.	Шта би било?
18. С Јеремија 1, 5.	Бог зна први део
19. Ч Јеремија 1, 5.	Бог зна други део
20. П Јеремија 1, 5.	Бог зна трећи део
21. С Јаков 5, 13.	Ослобођена од депресије

Стајати за Суботу

22. Н Исаија 58, 13.14.	Стајати за Суботу
23. П 2. Петрова 1, 19.	Нешто потпуно поуздано
24. У Ј1. Солуњанима 5, 18.	Молитва
25. С Приче 28, 20.	Благослови
26. Ч Исаија 55, 11.	Снага речи
27. П Дела 6, 9.10.	Премудрост
28. С Исаија 60, 3.	Видело

Слушање Божјег гласа

29. Н Данило 6, 22.	Избављење
30. П Јован 15, 8.	Слушање Божјег гласа

ДЕЦЕМБАР

ИСУСОВИМ СТОПАМА

Анђели на послу

1. У Исаија 60, 3-5. Незаборавни сусрети
2. С Галатима 6, 9. Бог освежава
3. Ч Плач 3, 22. Милост Господња
4. П Псалам 126, 3. Велико дело
5. С 1. О царевима 17, 4. Бог брине

Божји план

6. Н Дела 8, 30. Филип делује
7. П Јован 8, 32. Истина и познање
8. У Проповедник 11, 1. Божји план
9. С Исаија 59, 1. Школа за родитеље
10. Ч Исаија 49, 1. Господњи позив
11. П Матеј 25, 39. Посетили сте Ме
12. С Исаија 35, 6. Хроми ће скакати

Из смрти у живот

13. Н Псалам 91, 11. Сигурност
14. П Јован 10, 16. Спреман за озбиљне промене
15. У Псалам 119, 159.160. Основа Речи
16. С Јован 5, 24. Из смрти у живот
17. Ч Јеремија 29, 11. Божји планови
18. П Матеј 28, 19.20. Ја сам с вама
19. С Јован 17, 17. Слушали су Његов глас

Исусовим стопама

20. Н Псалам 31, 3. Бог управља
21. П Исаија 58, 7. Исусовим стопама
22. У Псалам 143, 10. Права стаза
23. С Приче 20, 24. Господње усмерење
24. Ч Дела 20, 35. Најбољи поклон
25. П 2. Дневника 24, 1.2. Служба у младости
26. С Исаија 65, 24. Бог услишава

Радост у служби

27. Н Јеврејима 1, 14. Најбољи систем
28. П Псалам 107, 20. Исцељење и избављење
29. У Приче 11, 18. Сигуран посао
30. С Марко 4, 8. Стицање предности
31. Ч Лука 14, 23. Необични позив

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

Октобар		Новембар		Децембар	
1. Амос	1-3	1. Лука	7-8	1. 1. Коринћанима	10-12
2. “	4-6	2. “	9-11	2. “	13-16
3. “	7-9	3. “	12-14	3. 2. Коринћанима	1-5
4. Авдија и Јона	1-4	4. “	15-17	4. “	6-9
5. Михеј	1-4	5. “	18-20	5. “	10-13
6. “	5-7	6. “	21-22	6. Галатима	1-3
7. Наум	1-3	7. “	23-24	7. “	4-6
8. Авакум	1-3	8. Јован	1-3	8. Ефесцима	1-6
9. Софонија	1-3	9. “	4-6	9. Филибџанима	1-4
10. Агеј	1-2	10. “	7-9	10. Колошанима	1-4
11. Захарија	1-3	11. “	10-12	11. 1. Солуђанима	1-5
12. “	4-6	12. “	13-15	12. 2. Солуђанима	1-3
13. “	7-10	13. “	16-18	13. 1. Тимотију	1-6
14. “	11-14	14. “	19-21	14. 2. Тимотију	1-4
15. Малахија	1-4	15. Дела	1-3	15. Титу и Филимону	1-3
16. Матеј	1-5	16. “	4-6	16. Јеврејима	1-5
17. “	6-8	17. “	7-9	17. “	6-9
18. “	9-11	18. “	10-12	18. “	10-13
19. “	12-13	19. “	13-15	19. Јаков	1-5
20. “	14-15	20. “	16-18	20. 1. Петрова	1-5
21. “	16-17	21. “	19-23	21. 2. Петрова	1-3
22. “	18-20	22. “	24-26	22. 1. Јованова	1-3
23. “	21-25	23. “	27-28	23. “	4-5
24. “	26-28	24. Римљанима	1-3	24. 2. и 3. Јованова	
25. Марко	1-3	25. “	4-6	25. Јудина посланица	
26. “	4-6	26. “	7-9	26. Откривење	1-4
27. “	7-9	27. “	10-12	27. “	5-9
28. “	10-13	28. “	13-16	28. “	10-13
29. “	14-16	29. 1. Коринћанима	1-5	29. “	14-16
30. Лука	1-3	30. “	6-9	30. “	17-19
31. “	4-6			31. “	20-22

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Октобар	Новембар	Децембар
1. Псалам 79.	1. Псалам 105,1-15.	1. Псалам 121.
2. Псалам 80.	2. Псалам 105,16-31.	2. Псалам 122.
3. Псалам 81.	3. Псалам 105,32-45.	3. Псалам 123.
4. Псалам 82.	4. Псалам 106,1-16.	4. Псалам 124.
5. Псалам 83.	5. Псалам 106,17-32.	5. Псалам 125.
6. Псалам 84.	6. Псалам 106,33-48.	6. Псалам 126.
7. Псалам 85.	7. Псалам 107,1-21.	7. Псалам 127.
8. Псалам 86.	8. Псалам 107,22-43.	8. Псалам 128.
9. Псалам 87.	9. Псалам 108.	9. Псалам 129.
10. Псалам 88	10. Псалам 109,1-16.	10. Псалам 130.
11. Псалам 89,1-13.	11. Псалам 109,17-31.	11. Псалам 131.
12. Псалам 89,14-26.	12. Псалам 110.	12. Псалам 132.
13. Псалам 89,27-39.	13. Псалам 111.	13. Псалам 133.
14. Псалам 89,40-52.	14. Псалам 112.	14. Псалам 134.
15. Псалам 90.	15. Псалам 113.	15. Псалам 135.
16. Псалам 91.	16. Псалам 114.	16. Псалам 136,1-14.
17. Псалам 92.	17. Псалам 115.	17. Псалам 136,15-26.
18. Псалам 93.	18. Псалам 116.	18. Псалам 137.
19. Псалам 94.	19. Псалам 117.	19. Псалам 138.
20. Псалам 95.	20. Псалам 118,1-14.	20. Псалам 139.
21. Псалам 96.	21. Псалам 118,15-29.	21. Псалам 140.
22. Псалам 97.	22. Псалам 119,1-14.	22. Псалам 141.
23. Псалам 98.	23. Псалам 119,15-29.	23. Псалам 142.
24. Псалам 99.	24. Псалам 119,30-43.	24. Псалам 143.
25. Псалам 100.	25. Псалам 119,44-56.	25. Псалам 144.
26. Псалам 101.	26. Псалам 119,57-90.	26. Псалам 145.
27. Псалам 102,1-14.	27. Псалам 119,91-117.	27. Псалам 146.
28. Псалам 102,15-28.	28. Псалам 119,118-143.	28. Псалам 147.
29. Псалам 103.	29. Псалам 119,144-176.	29. Псалам 148.
30. Псалам 104,1-18.	30. Псалам 120.	30. Псалам 149.
31. Псалам 104,19-35.		31. Псалам 150.

Предлажемо верницима да ове текстове читају у току вечерњег богослужења у својој породици.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ОКТОБРУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	2.	9.	16.	23.	30.
Кладово, Неготин	18,08	17,56	17,44	17,33	16,22
Бор, Зајечар, Пирот , Струмица	18,10	17,58	17,46	17,35	16,24
Вршац , Параћин, Ниш , Лесковац, Врање, Радовиш, Кавадарци, Ђевђелија , Јагодина	18,12	18,00	17,48	17,37	16,26
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Ковин, Смедерево , Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крушевац , Куманово , Велес	18,14	18,02	17,50	17,39	16,28
Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Тетово, Скопље , Прилеп, Битољ	18,16	18,04	17,52	17,41	16,30
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Ваљево, Чачак, Нови Пазар, Ђаковица, Призрен, Охрид	18,18	18,06	17,54	17,43	16,32
Сомбор , Бачка Паланка, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ужице, Беране, Пећ , Дебар	18,20	18,08	17,56	17,45	16,34
Бели Манастир, Осијек , Даљ, Вуковар, Винковци, Бијељина , Лозница, Пљевља, Колашин	18,22	18,10	17,58	17,47	16,36
Тузла, Фоча, Подгорица , Улцињ	18,24	18,12	18,00	17,49	16,38
Подр. Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента, Добој, Сарајево , Билећа, Зеленика	18,26	18,14	18,02	17,51	16,40
Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Бос. Градишка , Нова Градишка, Зеница, Мостар , Требиње, Дубровник	18,28	18,16	18,04	17,53	16,42
Мурска Сбота, Ормож , Чаковец, Вараждин , Приједор, Бања Лука , Јајце, Метковић, Пељешац, Мљет	18,30	18,18	18,06	17,55	16,44
Марибор , Ливно, Хвар, Корчула, Птуј , Крапина, Загреб , Сисак, Дрвар	18,32	18,20	18,08	17,57	16,46
Дравоград, Словењ Градец, Рогашка Слатина, Цеље , Зидани Мост, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач	18,34	18,22	18,10	17,59	16,48
Межице, Госпић , Шибеник, Вис	18,36	18,24	18,12	18,01	16,50
Јесенице, Крањ, Љубљана , Цриквеница, Крк, Раб, Паг, Задар, Дути Оток, Биоград на мору	18,38	18,26	18,14	18,03	16,52
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Црес, Лошињ	18,40	18,28	18,16	18,05	16,54
Горица, Копер, Ровињ, Пула	18,42	18,30	18,18	18,07	16,56

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У НОВЕМБРУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	6.	13.	20.	27.
Кладово, Неготин	16,15	16,07	16,01	15,56
Вршац , Бор, Зајечар, Књажевац, Пирот	16,17	16,09	16,03	15,58
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Пожаревац, Ниш	16,19	16,11	16,05	16,00
Суботица, Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Ковин, Смедерево , См. Паланка, Јагодина, Параћин, Крушевац , Лесковац, Врање, Радовиш, Струмица	16,21	16,13	16,07	16,02
Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Куманово, Кавадарци, Ђеђелија	16,23	16,15	16,09	16,04
Сомбор , Бачка Паланка, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	16,25	16,17	16,11	16,06
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Призрен, Тетово, Прилеп	16,27	16,19	16,13	16,08
Тузла, Беране, Пећ, Ђаковица, Битољ	16,29	16,21	16,15	16,10
Вировитица, Подр. Слатина, Слав. Пожега, Сл. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Колашин	16,31	16,23	16,17	16,12
Мурска Собота, Чаковец, Вараждин , Копривница, Бјеловар, Дарувар, Бос. Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Подгорица	16,33	16,25	16,19	16,14
Марибор , Ормож, Птуј , Бања Лука , Билећа, Бар, Улцињ	16,35	16,27	16,21	16,16
Словењ Градец, Цеље , Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Јајце, Мостар , Требиње, Дубровник , Зеленика	16,37	16,29	16,23	16,18
Дравоград, Межице, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Карловац, Дрвар, Ливно, Метковић, Пељешац, Мљет	16,39	16,31	16,25	16,20
Крањ, Љубљана , Слуњ, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	16,41	16,33	16,27	16,22
Крањска Гора, Јесенице, Постојна, Цриквеница, Госпић , Шибеник, Биоград на мору	16,43	16,35	16,29	16,24
Горица, Ријека , Крк, Црес, Раб, Задар, Паг, Дуги Оток, Вис	16,45	16,37	16,31	16,26
Копер, Лошињ	16,47	16,39	16,33	16,28
Ровињ, Пула	16,49	16,41	16,35	16,30

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ДЕЦЕМБРУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	4.	11.	18.	25.
Кладово, Неготин	15,53	15,52	15,54	15,57
Српска Црња, Вршац , Бор, Зајечар	15,55	15,54	15,56	15,59
Сента, Кикинда , Зрењанин , Алибунар, Ковин, Пожаревац, Књажевац, Пирот	15,57	15,56	15,58	16,01
Суботица , Бачка Топола, Бечеј, Панчево, Београд , Смедерево , Смед. Паланка, Јагодина, Параћин, Ниш , Лесковац	15,59	15,58	16,00	16,03
Сомбор , Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Аранђеловац, Крагујевац , Крушевац, Врање, Радовиш, Струмица	16,01	16,00	16,02	16,05
Даљ, Вуковар, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево , Куманово, Кавадарци, Ђевђелија	16,03	16,02	16,04	16,07
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	16,05	16,04	16,06	16,09
Подравска Слатина, Тузла, Пећ , Ђаковица, Призрен, Тетово, Прилеп	16,07	16,06	16,08	16,11
Мурска Сбота, Чаковец, Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Слав. Пожега, Слав. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Беране, Битољ	16,09	16,08	16,10	16,13
Птуј , Ормож, Вараждин , Босанска Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Колашин , Дебар, Охрид	16,11	16,10	16,12	16,15
Марибор , Цеље, Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Бања Лука , Подгорица	16,13	16,12	16,14	16,17
Дравоград, Межице, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Јајце, Мостар , Билећа, Требиње, Зеленика , Бар, Улцињ	16,15	16,14	16,16	16,19
Словењ Градец, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Дрвар, Ливно, Метковић, Дубровник	16,17	16,16	16,18	16,21
Јесенице, Крањ, Љубљана , Книн, Пељешац, Мљет	16,19	16,18	16,20	16,23
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Цриквеница, Крк, Госпић, Шибеник, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	16,21	16,20	16,22	16,25
Горица, Копер, Црес, Раб, Паг, Задар, Биоград на мору, Вис	16,23	16,22	16,24	16,27
Ровињ, Пула , Лошињ, Дуги Оток	16,25	16,24	16,26	16,29

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.

БЕЛЕШКЕ:

A series of 20 horizontal dotted lines for writing notes.

БЕЛЕШКЕ:

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

БЕЛЕШКЕ:

A series of horizontal dotted lines for writing notes.